

ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี

พัชรภรณ์ พานทอง

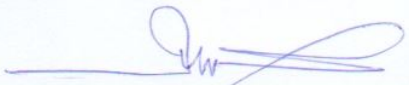
งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
มิถุนายน 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ พัชรภรณ์ พานทอง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ มณีศรี)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ ๒๖ เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ ชารี มณีศรี กรรมการสอบงานนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา และนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ และขอบคุณคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ทุก ๆ ท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ให้ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา คณะครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัวบุคคลที่ผู้วิจัยรู้จักทุกท่าน ที่คอยช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา เป็นกำลังใจ และสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

พัชราภรณ์ พานทอง

56990214: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551/

โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี

พัชรภรณ์ พานทอง: ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี (PROBLEMS AND GUIDED DEVELOPMENT OF CENTRAL CURRICULUM 2551 IN THE LEVEL OF BASIC EDUCATION OF TEACHERS IN SUPHANBURI SPORTS SCHOOL)

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์, กศ.ด. 107 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี 2) เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์การสอน และ 3) ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนสายสามัญโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 35 คน ในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .20 ถึง .82 มีค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบในการเปรียบเทียบ (t) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย คือ ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา พบว่า

1.1 ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับ คือ การจัดทำแผนปฏิบัติการ โดยให้

คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินโดยทุกคนมีส่วนร่วม และการนิเทศ กำกับ การติดตามผลการใช้หลักสูตรจากภายนอกสถานศึกษา

1.2 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เรียงตามคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับ คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายของการจัดการศึกษา การกำหนดเวลา จำนวนน้ำหนักและจำนวนหน่วยกิต และการกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.3 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เรียงตามคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับ คือ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงานได้รับทราบและขอความร่วมมือ การจัดทำเอกสารคู่มือการทำงานอย่างถูกต้อง และการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้แก่บุคลากร

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาสังฆะบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์การสอน พบว่า แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาสังฆะบุรี สามารถสรุปผลได้ดังนี้

3.1 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ควรพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักหลักสูตร ควรมีการจัดทำแผนภูมิการปฏิบัติงานแสดงสายงาน หน้าที่ ความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างถูกต้องและเหมาะสม มีการมอบหมายงาน และกระจาย อำนาจงานในหน้าที่ให้บุคลากรอย่างเหมาะสม และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครอง นักเรียนได้รับทราบ

3.2 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร สถานศึกษาแต่ละช่วงชั้น สัดส่วนเวลาเรียน วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายของการจัดการศึกษา เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลิตสื่อการเรียนรู้ สนับสนุนอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน หรือแหล่งการเรียนรู้ให้พร้อม และมีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แสดงความคิดเห็น

3.3 ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล ควรมีการออกแบบหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษาให้เหมาะสมกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดรูปแบบ วิธีการและหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับแนวการวัด และประเมินผลของหลักสูตร และมีการจัดทำแผนปฏิบัติการ โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

56990214: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORD: CENTRAL CURRICULUM 2551 IN THE LEVEL OF BASIC EDUCATION/ SUPHANBURI SPORTS SCHOOL

PATCHRAPORN PANTHONG: PROBLEMS AND GUIDED DEVELOPMENT OF CENTRAL CURRICULUM 2551 IN THE LEVEL OF BASIC EDUCATION OF TEACHERS IN SUPHANBURI SPORTS SCHOOL. ADVISORY COMMITTEE: SITTIPOORN NIYOMSRI SOMSAK. 107 P. 2017.

The purposes of this research were 1) to study the problems about the central curriculum 2551 in the level of basic Education of teachers in Suphanburi Sports School, 2) to compare the problems about the central curriculum 2551 in the level of basic Education of teachers in Suphanburi Sports School as classified by gender, levels of teaching and teaching experiences, and 3) to study guidelines for the development of central curriculum 2551 in the level of basic Education of Suphanburi Sports School. The samples in this research were 35 teachers of Suphanburi Sports School teaching general subjects. Using Stratified Random Sampling and the table of Krejcie & Morgan (1970), at least 30 teachers were the sample size in this study. The tool of this research is five-rating-scale questionnaire. The discriminative value was between .20 and .82. The reliability of the tool used in the research was at .98. The statistics used to analyze the data included Mean ($\bar{X}$), Standard Deviation (SD), independent samples, t -test, One-Way ANOVA and Scheffe's.

The results were concluded as follows:

1. The researcher found that there are a number of problems in overall, when ranking the problems, the top 4 problems were the supervision, monitoring and evaluation, the school curriculum preparation, and the school readiness preparation, The following details were reported.

1.1 The supervision, monitoring and evaluation

In the overall, the problems are at high level, when considering the 3 rating of mean score, which are the action plan preparation by school boards are involved, the designation objectives in evaluation by everyone is involved, and the supervision, monitoring and following the result of using curriculum from outside the school.

1.2 The school curriculum preparation

In the overall, the problems are at high level as well, when considering the 3 rating of mean score, this study revealed defining vision, mission, and objectives of Educational Management, managing learning time and number of weight and credits, and defining learner development activities.

1.3 The school readiness preparation

In the overall, the problems are at high level too, when considering the 3 rating of mean score, this study presented promoting the curriculum to parents, students, and agencies to know and ask for cooperation, preparing properly document of workbook correctly, and raising awareness about the importance of the central curriculum 2551 in the level of basic Education to staff.

2. The results to compare the problem about the central curriculum 2551 in the level of basic Education of teachers in Suphanburi Sports School as classified by gender, class and teaching experiences found that there were not statistically significant difference.

3. The results to study guidelines for the development of central curriculum 2551 in the level of basic Education of Suphanburi Sports School, included that:

3.1 The school readiness preparation, should 1) develop school staff to get the knowledge and understand in Curriculum, 2) prepare operation charts to show about lines, duties, responsibilities of school staff correctly and appropriately by assigning and distributing works to people properly, and 3) promote the curriculum to parents and students.

3.2 The school curriculum preparation, should 1) decide school curriculum structure in each level, learning time, vision, target of Educational Management, 2) give opportunities about planning and preparing school curriculum to staff are involved, 3) accord with the central curriculum 2551 in the level of basic Education, 4) produce learning media, support learning and teaching equipment or learning resources to be ready, and 5) give opportunities to school boards for showing their comments.

3.3 The supervision, monitoring and evaluation, should design the rule and regulation of educational measurement, and evaluation to be appropriate to school curriculum, there is determination the pattern methodology and criteria for measurement and evaluation, and preparing action plan by school boards is involved in evaluate leaning outcome in each eight learning area.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
คำถามในการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
สภาพการจัดการศึกษาของ โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี.....	10
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสูตร.....	12
การนำหลักสูตรไปใช้.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรการวิจัย.....	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การจัดกระทำข้อมูล.....	66
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
สรุปผลการวิจัย.....	80
อภิปรายผล.....	82
ข้อเสนอแนะ.....	89
บรรณานุกรม.....	90
ภาคผนวก.....	95
ภาคผนวก ก.....	96
ภาคผนวก ข.....	100
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	107

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
2 จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามเพศ ระดับชั้น ที่สอนและประสบการณ์.....	68
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัด สุพรรณบุรี โดยรวม.....	69
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัด สุพรรณบุรี ในประเด็นด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเป็นรายชื่อ.....	70
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัด สุพรรณบุรี ในประเด็นด้านการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาเป็นรายชื่อ.....	71
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัด สุพรรณบุรี ในประเด็นด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล เป็นรายชื่อ.....	72
7 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามเพศ.....	74
8 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามระดับชั้น ที่สอน.....	75
9 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตาม ประสบการณ์การสอน.....	76
10 ข้อมูลครูผู้สอนของ โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย โดยแยกตามเพศ ระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์.....	77
11 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	106

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 องค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการเรียนรู้.....	23
3 ความสัมพันธ์ของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	24
4 กรอบโครงสร้างเวลาเรียน.....	34

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนของชาตินั้น จำเป็นต้องมีแนวทางในการจัดการศึกษาให้กับเยาวชนในแต่ละวัย แต่ละช่วงชั้นให้ได้รับการศึกษาทัดเทียมกัน และบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยมีหลักฐานเป็นแนวทางหรือข้อกำหนดของการศึกษาในการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ตลอดจนส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข โดยหลักสูตรจะต้องสนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติของการศึกษา ซึ่งการศึกษาเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ถ้าหลักสูตรมีการปรับปรุงให้เป็นไปตามความต้องการและความจำเป็นตลอดเวลา (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 28)

การจัดการศึกษาของไทยที่ผ่านมาไม่น้อยประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร มีความล้มเหลวทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาขึ้น ซึ่งถือว่าการปฏิรูปการศึกษาในครั้งนี้มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด (ลีปนันทน์ เกตุทัต, 2542, หน้า 15) นโยบายของรัฐได้แสดงเจตนารมณ์ที่จะปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ อันเป็นเงื่อนไขสู่การพัฒนาระบบเศรษฐกิจให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต มีปัญญาเป็นทุนไว้สร้างงานสร้างรายได้ นำประเทศให้รอดจากระบบเศรษฐกิจสังคมที่ผันแปรอยู่ตลอดเวลา โดยยึดหลักที่ว่า การศึกษาสร้างคน สร้างงานและสร้างชาติ แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มุ่งเน้นที่การยกระดับคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนและของสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น ซึ่งจุดหมายปลายทางของการปฏิรูปการศึกษา ก็คือ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การเรียนรู้ที่ถูกต้องย่อมก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ผู้เรียนต้องนำทางให้ผู้เรียนเป็นคนดี และการเรียนที่สมบูรณ์ต้องทำให้ผู้เรียนเป็นคนมีปัญญาด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 1-2)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 27 (สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม, 2543, หน้า 15) บัญญัติว่า “ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจน เพื่อการศึกษาต่อมุ่งเน้นให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ ในวรรคหนึ่งส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ” คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ผ่านมา ประกอบกับข้อมูลจากแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคนในสังคมไทยและจุดเน้น ของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ 21 จึงเกิดการทบทวนหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสมชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน ทักษะกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา โดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอนในแต่ละระดับ นอกจากนั้นได้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำของแต่ละกลุ่ม สาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปีไว้ในหลักสูตรแกนกลาง และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาเพิ่มเติม เวลาเรียนได้ตามความพร้อมและจุดเน้น อีกทั้งได้ปรับกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน เกณฑ์การจบการศึกษาแต่ละระดับ และเอกสารแสดงหลักฐานทางการศึกษาให้มีความสอดคล้อง กับมาตรฐานการเรียนรู้ มีความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงมีความเหมาะสมสำหรับท้องถิ่น สถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบทิศทาง ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กเยาวชนไทยทุกคน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพด้านความรู้ ทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคม ที่มีการเปลี่ยนแปลง รู้จักแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กระทรวง ศึกษาธิการ, 2551, หน้า 2)

โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสถาบันการศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬาได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2553 ขึ้นโดยจัดทำตามแนวทางที่กำหนดไว้ใน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นไปตามมาตรา 27 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2552 ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษา มีหน้าที่จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

สภาพปัญหาความต้องการในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ซึ่งโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ได้นำหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2553 ที่จัดทำขึ้นให้ครูผู้สอนไปใช้ในการจัดการเรียน การสอน ส่งผลให้จำเป็นต้องมีการปรับปรุงรูปแบบในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจาก โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นโรงเรียนเฉพาะทาง และมีการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่าง จากโรงเรียนสายสามัญทั่วไป จึงทำให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอน จากรายงานผล การนิเทศภายในของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ระดับคุณภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีค่าเฉลี่ย 2.49 อยู่ในระดับพอใช้ ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี การใช้หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อนำผลการวิจัย ไปแก้ปัญหา และพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของท้องถิ่น และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อเยาวชนของชาติสืบต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์การสอน
3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนใช้เป็นข้อมูล ในการวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำถามในการวิจัย

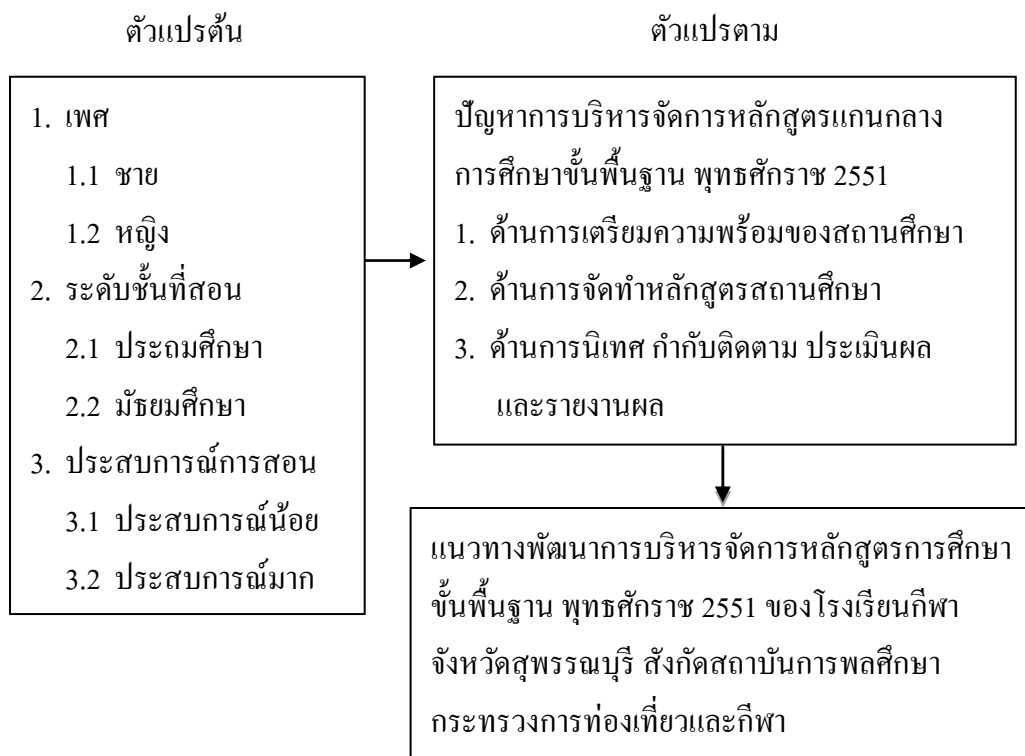
1. ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับใด
2. ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์การสอน แตกต่างกันหรือไม่
3. แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามทัศนะของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูผู้สอนที่มีเพศแตกต่างกัน มีปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แตกต่างกัน
2. ครูผู้สอนที่มีระดับชั้นที่สอนแตกต่างกัน มีปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แตกต่างกัน
3. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน มีปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ตามงานดำเนินงาน 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล และรายงานผล รวมทั้งแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยผู้วิจัยกำหนด เพศ ระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์การสอน เป็นตัวแปรอิสระ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี คือ

1.1 ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสถาบันการศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

1.1.1 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

1.1.2 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1.1.3 ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล และรายงานผล

1.2 แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสถาบันการศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนสายสามัญโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 35 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้นแบ่งออกเป็น

3.1.1 เพศ ได้แก่

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 ระดับชั้นที่สอน

3.1.2.1 ประถมศึกษา

3.1.2.2 มัธยมศึกษา

3.1.3 ประสบการณ์การสอน

3.1.3.1 ประสบการณ์น้อย

3.1.3.2 ประสบการณ์มาก

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย

3.2.1 ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

3.2.1.1 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

3.2.1.2 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

3.2.1.3 ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล และรายงานผล

3.2.2 แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

นियามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตร หมายถึง เอกสารแนวทางการจัดการศึกษา มวลประสบการณ์ แผนประสบการณ์ แนวทางการปฏิบัติที่เป็นระบบหรือกิจกรรมการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ ทุกอย่างที่สถานศึกษาได้จัดให้ผู้เรียน ทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ซึ่งเป็นข้อกำหนดที่เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

2. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หมายถึง หลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยเป็นพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ

3. หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แผนหรือแนวทางในการจัดประมวลความรู้ และประสบการณ์ ซึ่งจัดทำโดยบุคคลในระดับสถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ ความสามารถ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชนและโลกอย่างมีความสุขหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย ส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดจากส่วนกลาง และส่วนที่เกี่ยวกับท้องถิ่นที่จัดทำโดยสถานศึกษาแต่ละแห่งเพิ่มขึ้นตามความเหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคม ความถนัด และความสามารถของผู้เรียน หลักสูตรที่ดีต้องมีคุณภาพ ต้องเป็นหลักสูตรที่พัฒนาจากข้อมูลสถานศึกษาและชุมชน สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี หมายถึง หลักสูตรที่โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ได้จัดทำขึ้นเมื่อพุทธศักราช 2553 ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อใช้ในโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

5. ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง ปัญหาที่เกิดจากการบริหารจัดการของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีต่อหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไม่เป็นไปตามเป้าประสงค์ 4 ด้าน

5.1 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างความตระหนักให้กับบุคลากร การพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการและเลขานุการ การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

5.2 ด้านการจัดการทำหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องสำหรับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน การกำหนดปรัชญาการศึกษา การกำหนดโครงสร้าง การจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้รายปี/ รายภาค และกำหนดเวลาเรียน การจัดทำคำอธิบายรายวิชา การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกำหนดสื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ กำหนดการวัดและประเมินผลการบริหารจัดการงบประมาณ

5.3 ด้านการนิเทศกำกับติดตาม ประเมินผล และรายงาน หมายถึง การนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผล การสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา และการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6. แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง แนวทางการนำหลักสูตรไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุด โดยครูเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และจัดให้เหมาะสมตามสภาพแวดล้อมและบริบทของแต่ละโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

7. ครูผู้สอนสายสามัญ หมายถึง ข้าราชการครูและครูอัตราจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนวิชาสามัญ ในโรงเรียนกีฬาวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2556

8. ระดับชั้นที่สอน หมายถึง ระดับชั้นที่เป็นไปตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดแบ่งเป็น 2 ระดับชั้น คือ

8.1 ประถมศึกษา

8.2 มัธยมศึกษา

9. ประสพการณ์การสอน หมายถึง ระยะเวลาที่เริ่มการปฏิบัติงานด้านการสอนในโรงเรียนของครูแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

9.1 ประสพการณ์น้อย คือ มีประสพการณ์ด้านการสอนในโรงเรียนของข้าราชการครูต่ำกว่า 10 ปี

9.2 ประสพการณ์มาก คือ มีประสพการณ์ด้านการสอนในโรงเรียนของข้าราชการครูสูงกว่า 10 ปี

10. โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี หมายถึง โรงเรียนกีฬาแห่งแรกที่ตั้งขึ้นในประเทศไทย เพื่อต้องการยกระดับและพัฒนามาตรฐานทางการกีฬาให้ทัดเทียมกับนานาชาติประกอบกับเพื่อสนองนโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมการกีฬาอย่างกว้างขวางและทั่วถึง เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิต และพัฒนามาตรฐานทางการศึกษาเพื่อให้มีขีดความสามารถในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬากับนานาชาติได้ดียิ่งขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2533 โดยได้รับงบประมาณต่อเนื่องตลอดมา ตั้งอยู่เลขที่ 1/47 หมู่ที่ 4 ตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี 72000

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีรายละเอียดปรากฏเป็นประเด็น ดังต่อไปนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสูตร
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรการวิจัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี

บริบทของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี

โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการศึกษาให้มีรูปแบบที่หลากหลายเพื่อรองรับกับความแตกต่างของศักยภาพของนักเรียน โรงเรียนกีฬาจึงเป็นสถานศึกษาที่มุ่งจัดการศึกษาให้นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางการกีฬาได้ฝึกหัดหรือพัฒนาทักษะด้านการกีฬาให้มีความชำนาญควบคู่กับจัดการศึกษาวิชาสามัญตามหลักสูตรขั้นมัธยมศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนกีฬา สังกัดสำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ ถูกจัดตั้งขึ้นเป็นแห่งแรกที่จังหวัดสุพรรณบุรี โดยเรียกว่า “โรงเรียนกีฬาเต็มรูปแบบ” ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนวิชาสามัญควบคู่ไปกับการฝึกกีฬาในลักษณะโรงเรียนประจำ โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี เริ่มก่อตั้งครั้งแรกเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2533 โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นโรงเรียนกีฬาสมบูรณ์แบบแห่งแรกที่ตั้งขึ้นในประเทศไทยในสมัย ฯพณฯ ชาติชาย ชุณหวัน เป็นนายกรัฐมนตรี ด้วยวิสัยทัศน์ของกระทรวงศึกษาธิการ มุ่งมั่นที่จะพัฒนาการกีฬาของชาติให้ไปอย่างกว้างขวางและทั่วถึง รวมทั้งมีมาตรฐานเพื่อที่จะสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต และเพิ่มขีดความสามารถในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับชาติและนานาชาติได้เป็นอย่างดี กระทรวงศึกษาธิการ จึงมอบหมายให้นายสกุล ศรีพรหม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และนายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล ผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบกรมพลศึกษา ดำเนินการเสนอ โครงการจัดตั้งโรงเรียนกีฬาขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม

และพัฒนาการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนตั้งแต่เยาว์วัยให้มีความสามารถทางการกีฬาประเภทต่าง ๆ ทัดเทียมนานาชาติของประเทศ

กรมพลศึกษาโดยอธิบดีกรมพลศึกษา นายปรีดี รอดโพธิ์ทอง และรองอธิบดี กรมพลศึกษา นายสุวิทย์ วิสุทธิสิน ได้นำเสนอโครงการจัดตั้งโรงเรียนกีฬาต่อนายบรรหาร ศิลปอาชา สมาชิกผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อร่วมกันจัดหาสถานที่ก่อตั้งโรงเรียนที่เหมาะสม ซึ่ง นายบรรหาร ศิลปะอาชา ได้เสนอให้ก่อตั้งในวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีที่ว่างอยู่ทางทิศตะวันตกของพื้นที่ และได้มีการหารือกันหลายครั้งจนประสบความสำเร็จ โดยตกลงที่ตั้งของโรงเรียนกีฬาขึ้นในวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี และได้มีการวางแผนการจัดตั้งโรงเรียนงบประมาณการก่อสร้าง ตลอดจนบุคลากรจากกรมพลศึกษาอย่างเป็นขั้นตอนตามลำดับ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศการจัดตั้งโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งแต่วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2533 โดยได้รับงบประมาณอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินงานจาก ฯพณฯ บรรหาร ศิลปะอาชา (นายกรัฐมนตรีคนที่ 21 ของประเทศไทย) เป็นอย่างดียิ่งตลอดมา ท่านได้เข้ามาตรวจเยี่ยมดูแลกิจการการดำเนินงาน และความเป็นอยู่ของนักเรียน ครู อาจารย์ และบุคลากรเป็นประจำ นอกเหนือจากการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนด้านงบประมาณในการก่อสร้างอาคารสถานที่

โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ได้จัดทำหลักสูตรโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี พุทธศักราช 2553 ได้จัดทำขึ้นตามแนวทางที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อใช้ในโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสถาบันการศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งเป็นไปตามมาตรา 27 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2552 ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษา มีหน้าที่จัดทำหลักสูตรแกนกลางในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพความต้องการและปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ปัจจุบันโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี มีนักเรียนทั้งสิ้น 650 คน เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 มีชนิดกีฬาที่เปิดสอน 17 ชนิดกีฬา ได้แก่ กรีฑา เทนนิส ยิมนาสติกสากล ยิงปืน วายน้ำ มวยไทย เทเบิลเทนนิส จักรยาน ยกน้ำหนัก วอลเลย์บอล ยูโด เซปักตะกร้อ ฟุตบอล เบสบอล ซอฟท์บอล แสนด์บอล และกอล์ฟ

วิสัยทัศน์ เป็นผู้นำในด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี

พันธกิจ จัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬา พัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตร โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสถาบัน

การพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ส่งเสริมสุขภาพอนามัย สุขภาพใจและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน วิจัยและพัฒนาการเรียน การศึกษา กีฬา

ยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์สถาบันการพลศึกษา พ.ศ. 2556-2560 กำหนดขึ้นบนพื้นฐานของการประเมินยุทธศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา พ.ศ. 2550-2555 และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของสถาบันการพลศึกษา ซึ่งได้ดำเนินการโดยการเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายในสังกัดเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ตลอดจนจัดการประชาพิจารณ์เพื่อรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้เป็นที่ยอมรับและเป็นยุทธศาสตร์ของสถาบันการพลศึกษาอย่างแท้จริง เป้าหมายการบริหารสถาบันการพลศึกษาในระยะเวลา 5 ปีข้างหน้า นับจากนี้ไป จะอยู่ภายใต้วิสัยทัศน์ของสถาบันการพลศึกษาที่ว่า “เป็นสถาบันชั้นนำในระดับภูมิภาคอาเซียน ที่จัดการศึกษาด้านพลศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา และสุขภาพที่มีคุณภาพ”

คติพจน์ กยิรา เจ กยิรา เณ “ทำอะไร ทำจริง”

คำขวัญ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม นำการกีฬา

ปรัชญา มุ่งพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศด้านกีฬา พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม มีมาตรฐานด้านวิชาการ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ตราประจำโรงเรียน ตราประจำโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นรูปพระพลบดี ทรงช้างเอราวัณอยู่เหนือก้อนเมฆ ทับอยู่เหนือเครื่องหมายสามห่วง (เขียว ขาว เหลือง) บรรจุอยู่ในวงรีพื้นที่สีน้ำเงิน ขอบนอกเป็นสีเหลืองทอง มีชื่อสถาบันการพลศึกษาอยู่ที่ส่วนบน และชื่อโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรีอยู่ที่ส่วนล่างของขอบสีเหลืองทอง และมีลายประจำยามอยู่ทั้งสองด้าน ระหว่างชื่อสถาบันการพลศึกษากับชื่อโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี

สีประจำโรงเรียน สีประจำโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ใช้ทำธงประจำโรงเรียน ประกอบด้วยสี 3 สี ได้แก่ สีแดง-สีขาว-สีแดง

ธงประจำโรงเรียน มีสี 3 แถบ ได้แก่ สีแดง-สีขาว-สีแดง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตรสมัยก่อนใช้คำว่า Syllabus เช่น หลักสูตรประถมตอนต้นและตอนปลาย พุทธศักราช 2503 ฉบับภาษาอังกฤษ เรียกว่า Syllabus lower elementary education B.E. 2503 แต่ต่อมาปัจจุบันได้เปลี่ยนมาใช้คำว่า Curriculum แทน เช่น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551 ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับภาษาอังกฤษ เรียกว่า The basic education core curriculum B.E.2551 คำว่า “หลักสูตร” เป็นคำที่แปลมาจากคำ ในภาษาอังกฤษว่า Curriculum ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า Currere แปลว่า “The course to run” หมายถึง เส้นทางที่จะต้องวิ่งไปเป็นการเปรียบเทียบหลักสูตรเหมือนลู่หรือเส้นทางวิ่ง อาจเนื่องมาจากที่ผู้เรียนจะสำเร็จการศึกษาในระดับหนึ่ง หรือจบหลักสูตรได้นั้น ผู้เรียนจะต้องเรียน และฝึกฝนความยากของวิชาหรือประสบการณ์เรียนรู้ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เช่นเดียวกับ นักวิ่งต้องวิ่งแข่งขันเพื่อชัยชนะและความสำเร็จ โดยถือหลักว่าสิ่งใดก็ตามที่ต้องการสอนให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ สิ่งนั้นก็คือหลักสูตร ผู้สอนจะเลือกเฉพาะวิชาที่เห็นว่าจำเป็นและมีประโยชน์มารวมไว้ในหลักสูตร และด้วยเหตุนี้ นักการศึกษาหรือนักพัฒนาหลักสูตรหลายท่าน ได้ให้ความหมาย ของหลักสูตรไว้ในทัศนะที่แตกต่างกัน ดังนี้

Good (1973, p. 157) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ในพจนานุกรมทางการศึกษา (Dictionary of education) ว่าหลักสูตร คือ กลุ่มรายวิชาที่จัดไว้อย่างมีระบบหรือลำดับวิชาที่บังคับ สำหรับการจบการศึกษาหรือเพื่อรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาหลักต่าง ๆ เช่น หลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรพลศึกษา

Saylor and Alexander (1974, p. 6) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรว่า “เป็นแผน สำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้ให้บุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือจุดหมายที่วางไว้ โดยมีโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Taba (1962, p. 10) ที่กล่าวไว้ว่า “หลักสูตร คือ แผนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยจุดประสงค์และจุดหมายเฉพาะการเลือก และการจัด เนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล”

Wheeler (1974, p. 11) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า มวลประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งโรงเรียนหรือสถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน

Crow and Crow (1980, p. 250) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่าเป็นประสบการณ์ ที่นักเรียนได้รับทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนมีการพัฒนาด้านร่างกาย สังคม ปัญญา และจิตใจ

อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2540, หน้า 7) กล่าวถึงหลักสูตรว่า หลักสูตร คือ เอกสารที่บรรจุ แผนงานหรือโครงการและเนื้อหากิจกรรมต่าง ๆ ที่จะจัดให้ผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้าน ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมต่าง ๆ อันพึงปรารถนาของสังคมนั้น ๆ อันจะทำให้ผู้เรียนสามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยที่แผนงานหรือโครงการนั้น ๆ จะต้องมียุทธศาสตร์ที่ สมบูรณ์ คือ มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนมีการกำหนดเนื้อหาสาระ ประสบการณ์ที่มีคุณค่าต่อผู้เรียน มีแนวทางการดำเนินที่เป็นระบบ ระเบียบ มีการนำแผนงานและโครงการนั้น ๆ ไปปฏิบัติ

ในสถานศึกษา จนทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม จนสามารถวัดผลประเมินผล การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน

กรมวิชาการ (2545, หน้า 16) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง เอกสาร แนวทางการจัดการศึกษาแต่ละระดับซึ่งประกอบด้วยกลุ่มวิชา ขอบข่ายเนื้อหา โครงสร้างแนวทางการจัดการศึกษาแต่ละระดับซึ่งประกอบด้วยกลุ่มวิชา ขอบข่ายเนื้อหา โครงสร้างแนวทางการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน และรวมถึงมวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้แก่ นักเรียน ทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีสามารถนำไปใช้พัฒนา ชีวิตที่ดีได้

ชูศรี สุวรรณโชติ (2542, หน้า 41) กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ทุกชนิดที่ครูสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน พัฒนาตนเองให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ อย่างมีความสุขและความเจริญงอกงาม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543, หน้า 25) ได้สรุปความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎีหลักการและการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ตามความมุ่งหมายไว้ หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษา โดยมีปัจจัยนำเข้า คือ ครู นักเรียน วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ กระบวนการ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนการสอน การผลิต ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสำเร็จทางการศึกษา เป็นต้น หลักสูตรเป็นแผนการจัดการเรียน การสอนที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

สันต์ ธรรมบำรุง (2544, หน้า 81) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง การประมวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนและครูผู้สอนจัดขึ้น เพื่อให้ นักเรียน มีการเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้และสร้างหลักสูตร

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2546, หน้า 69) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร มีความหมายหลายนัย เช่น หมายถึง รายวิชาหรือเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ตามเกณฑ์ที่คาดหวัง และยังหมายถึง กระบวนวิชาที่กำหนดไว้ในแผนการเรียน แผนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน และประมวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนจะได้รับจากโปรแกรมการศึกษา ต่าง ๆ ตามช่วงระยะเวลาที่จัดเตรียมไว้สำหรับกิจกรรมหนึ่ง ๆ ตามที่สถานศึกษากำหนด

Eisner (1979 อ้างถึงใน ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล, 2552, หน้า 5-6) ได้ยืนยันคำว่า Currere เป็นที่มาของคำว่า Curriculum และคำนี้มีความหมายว่า เส้นทางที่จะต้องวิ่งและเส้นทางที่ว่านี้ก็ได้แก่ ถู (Track) และถูดังกล่าวก็หมายถึง อุปสรรคหรืองานที่บุคคลจะต้องเอาชนะหรือทำให้สำเร็จ เป็นสิ่งที่มีการเริ่มต้นและมีการจบสิ้น เป็นสิ่งที่มนุษย์คาดหวังจะกระทำให้สำเร็จสมบูรณ์ ดังนั้น การเปรียบเทียบหลักสูตรกับถูแข่งขัน จึงมิใช่จะขาดความหมายเหมาะสมเสียเลยทีเดียว

จากความหมายของหลักสูตรสามารถสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง เอกสารแนวทางการจัดการศึกษา มวลประสบการณ์ แผนประสบการณ์แนวทางการปฏิบัติที่เป็นระบบหรือกิจกรรมการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ทุกอย่างที่สถานศึกษาได้จัดให้ผู้เรียน ทั้งภายในห้องเรียน และนอกห้องเรียน ซึ่งเป็นข้อกำหนดที่เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

องค์ประกอบของหลักสูตร

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายขององค์ประกอบของหลักสูตรในทัศนะที่แตกต่างกัน ดังนี้

Taba (1962, p. 10) ให้ความเห็นว่าหลักสูตรควรมีองค์ประกอบ 4 อย่าง คือ

1. วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะวิชา
2. เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา
3. กระบวนการเรียนการสอน
4. โครงการประเมินผลตามหลักสูตร

Tyler (1949, p. 1) กล่าวว่า โครงสร้างของหลักสูตร 4 ประการ คือ

1. จุดมุ่งหมาย (Education purpose) ที่โรงเรียนต้องการให้ผู้เรียนเกิดผล
2. ประสบการณ์ (Education experience) ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้จุดมุ่งหมายบรรลุ
3. วิธีการจัดประสบการณ์ (Organizational of experience) เพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ

4. วิธีการประเมิน (Determination of what evaluate) เพื่อตรวจสอบจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ธารัง บัวศรี (2542, หน้า 8) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรต้องมีอย่างน้อย 6 ข้อ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Curriculum aims)
2. จุดประสงค์ของการเรียนการสอน (Instructional objectives)
3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์ (Content and experiences)
4. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional strategies)
5. วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน (Instructional media and materials)
6. การประเมินผล (Evaluation)

สังค์ อุทรานันท์ (2530, หน้า 244) ได้เสนอว่า ควรแบ่งหลักสูตรออกเป็น 7 ส่วน ดังนี้

1. เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์
4. การเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
5. การเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิชาในชุมชน
6. การประเมินผล
7. การเสนอแนะเกี่ยวกับการช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) กล่าวว่า หลักสูตร มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Curriculum aims) หมายถึง ความตั้งใจหรือความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้ที่จะผ่าน หลักสูตรเป็นตัวกำหนดทิศทาง และขอบเขตในการให้การศึกษาแก่เด็ก ช่วยในการเลือกเนื้อหาและกิจกรรม ตลอดจนใช้เป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการประเมินผล

2. เนื้อหา (Content) หมายถึง สิ่งที่คาดว่าจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยดำเนินการตั้งแต่การเลือกเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ลำดับเนื้อหาสาระ และการกำหนดเวลาเรียนที่เหมาะสม

3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum implementation) หมายถึง การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดหาวัสดุหลักสูตร การจัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและสิ่งแวดล้อม การดำเนินการสอน

4. การประเมินผลหลักสูตร (Evaluation) หมายถึง การหาคำตอบว่าหลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายหรือไม่มากน้อยเพียงใด และอะไรเป็นสาเหตุ การประเมินผลหลักสูตรเป็นงานใหญ่และมีขอบเขตกว้างขวาง ผู้ประเมินจำเป็นต้องวางโครงการประเมินผลไว้ล่วงหน้า

กรมวิชาการ (2545) องค์ประกอบของหลักสูตร หมายถึง ส่วนที่อยู่ภายในและประกอบกันเข้าเป็นหลักสูตรเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

จากความหมายขององค์ประกอบของหลักสูตรของนักการศึกษา สามารถสรุปได้ว่าหลักสูตร ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ 4 ส่วน ได้แก่

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. เนื้อหาสาระและอัตราเวลาเรียน
3. กระบวนการเรียนการสอนหรือกิจกรรมการเรียนรู้
4. การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร

ซึ่งองค์ประกอบแต่ละอย่างมีความสัมพันธ์ และมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย และกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) พร้อมกันนี้ได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์ แห่งพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ ทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542)

จากการวิจัยและติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรในช่วงระยะ 6 ปีที่ผ่านมา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2546 ก, 2546 ข, 2548 ก, 2548 ข; สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา, 2547; สำนักผู้ตรวจราชการและติดตามประเมินผล, 2548; สุวิมล ว่องวานิช และนงลักษณ์ วิรัชชัย, 2547; Nutravong, 2002; Kittisunthorn, 2003) พบว่า หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีจุดดีหลายประการ เช่น ช่วยส่งเสริมการกระจายอำนาจทางการศึกษา ทำให้ท้องถิ่น และสถานศึกษามีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้อง กับความต้องการของท้องถิ่น และมีแนวคิดและหลักการในการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียน แบบองค์รวมอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาดังกล่าวยังได้สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นที่เป็น ปัญหา และความไม่ชัดเจนของหลักสูตรหลายประการ ทั้งในส่วนของเอกสารหลักสูตร กระบวนการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ และผลผลิตที่เกิดจากการใช้หลักสูตร ได้แก่ ปัญหา ความสับสนของผู้ปฏิบัติในระดับสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษา ส่วนใหญ่ กำหนดสาระและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้มาก ทำให้เกิดปัญหาหลักสูตรแน่น การวัด และประเมินผลไม่สะท้อนมาตรฐาน ส่งผลต่อปัญหาการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษา และการเทียบโอนผลการเรียน รวมทั้งปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อันยังไม่เป็นที่น่าพอใจ นอกจากนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้น ในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อม ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคม ฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวทางการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจ ที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549

อ้างอิงใน จริยา ฉายศรี, 2550) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงาน ร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากข้อค้นพบในการศึกษาวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ผ่านมา ประกอบกับข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคนในสังคมไทย และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนา เยาวชนสู่ศตวรรษที่ 21 จึงเกิดการทบทวนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสม ชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่ การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทางในการจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอนในแต่ละระดับ นอกจากนี้ได้กำหนด โครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปีไว้ในหลักสูตรแกนกลาง และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาเพิ่มเติมเวลาเรียนได้ตามความพร้อมและจุดเน้น อีกทั้งได้ปรับ กระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน เกณฑ์การจบการศึกษาแต่ละระดับ และเอกสารแสดงหลักฐาน ทางการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และมีความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ

เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นี้จัดทำขึ้นสำหรับ ท้องถิ่นสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบ และทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ที่กำหนดไว้ในเอกสารนี้ ช่วยทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับเห็นผลคาดหวังที่ต้องการ ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ชัดเจนตลอดแนว ซึ่งจะสามารถช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมั่นใจ ทำให้การจัดทำหลักสูตร ในระดับสถานศึกษามีคุณภาพและมีความเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความชัดเจนเรื่อง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และช่วยแก้ปัญหาการเทียบโอนระหว่างสถานศึกษา ดังนั้น ในการพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติจนกระทั่งถึงสถานศึกษา จะต้องสะท้อนคุณภาพ ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้ง เป็นกรอบทิศทางในการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ และครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ในการวางแผน ดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษา ต่อการประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม บนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษา ในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม
2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่างเหมาะสม
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสม บนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้

มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหา และความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยี ด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบ

การตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าว เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่า สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

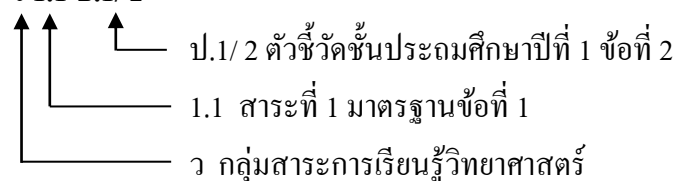
ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

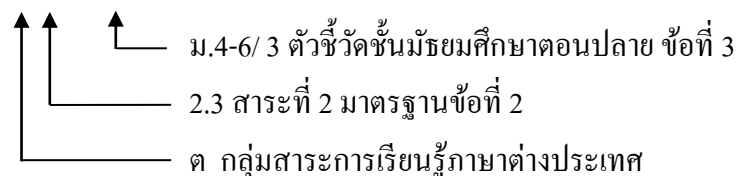
1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 3)
2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

หลักสูตรได้มีการกำหนดรหัสกำกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เพื่อความเข้าใจ และให้สื่อสารตรงกัน ดังนี้

ว 1.1 ป.1/ 2

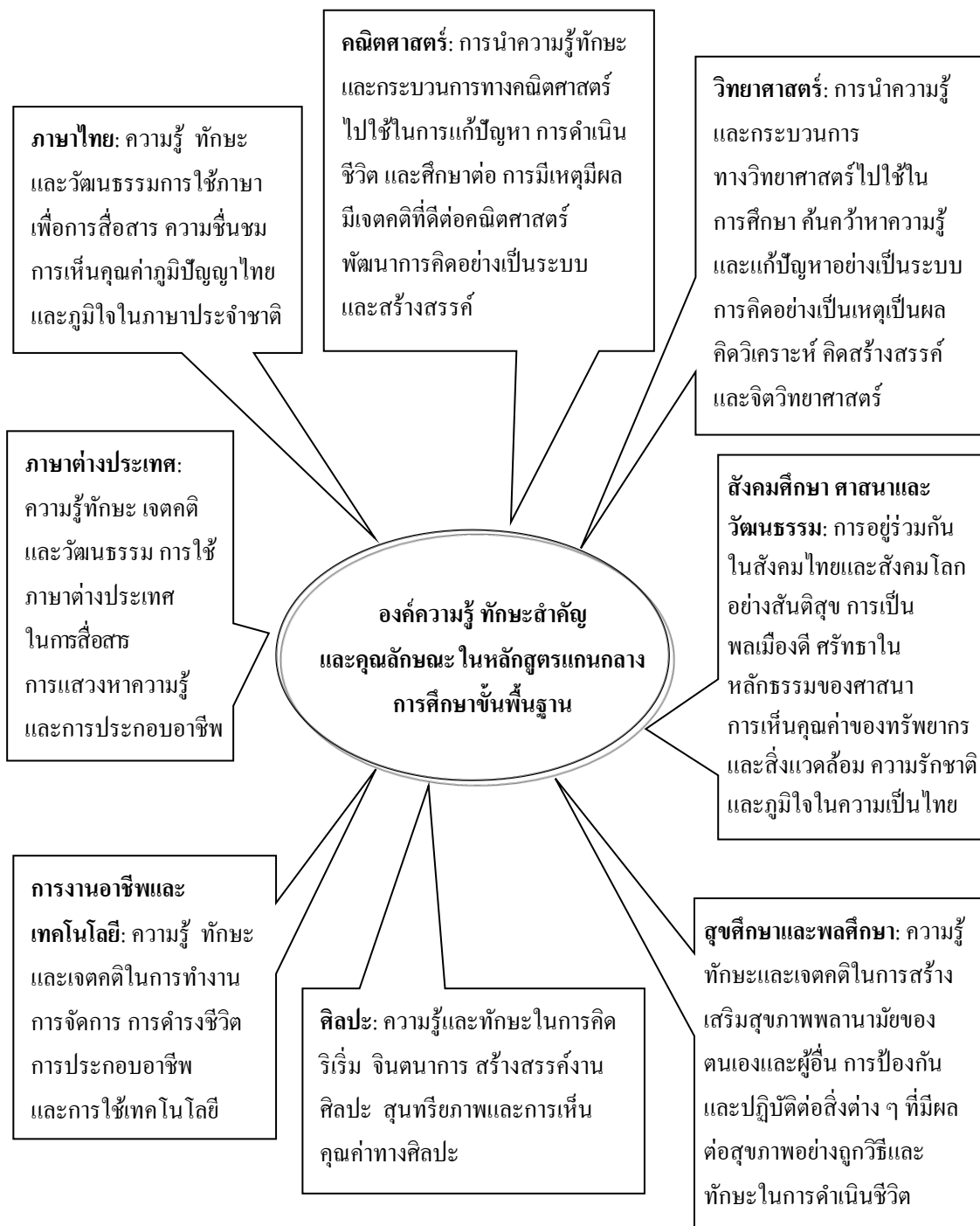

ต 2.2 ม.4-6/ 3

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังภาพที่ 2 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการเรียนรู้

ความสัมพันธ์ของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้เต็มตามศักยภาพ

จุดหมาย

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

1. ภาษาไทย	5. สุขศึกษาและพลศึกษา
2. คณิตศาสตร์	6. ศิลปะ
3. วิทยาศาสตร์	7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
4. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	8. ภาษาต่างประเทศ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. กิจกรรมแนะแนว
2. กิจกรรมนักเรียน
3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

คุณภาพของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาพที่ 3 ความสัมพันธ์ของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 67 มาตรฐาน ดังนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษาภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ

มาตรฐาน ค 1.1 เข้าใจถึงความหลากหลายของการแสดงจำนวนและการใช้จำนวนในชีวิตจริง

มาตรฐาน ค 1.2 เข้าใจถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของจำนวนและความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการต่าง ๆ และใช้การดำเนินการในการแก้ปัญหา

มาตรฐาน ค 1.3 ใช้การประมาณค่าในการคำนวณและแก้ปัญหา

มาตรฐาน ค 1.4 เข้าใจระบบจำนวนและนำสมบัติเกี่ยวกับจำนวนไปใช้

สาระที่ 2 การวัด

มาตรฐาน ค 2.1 เข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการวัด วัดและคาดคะเนขนาดของสิ่งที่ต้องการวัด

มาตรฐาน ค 2.2 แก้ปัญหาเกี่ยวกับการวัด

สาระที่ 3 เรขาคณิต

มาตรฐาน ค 3.1 อธิบายและวิเคราะห์รูปร่างเรขาคณิตสองมิติและสามมิติ

มาตรฐาน ค 3.2 ใช้การนึ่งภาพ (Visualization) ใช้เหตุผลเกี่ยวกับปริภูมิ (Spatial reasoning) และใช้แบบจำลองทางเรขาคณิต (Geometric model) ในการแก้ปัญหา

สาระที่ 4 พีชคณิต

มาตรฐาน ค 4.1 เข้าใจและวิเคราะห์แบบรูป (Pattern) ความสัมพันธ์และฟังก์ชัน

มาตรฐาน ค 4.2 ใช้นิพจน์ สมการ อสมการ กราฟ และตัวแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical model) อื่น ๆ แทนสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนแปลความหมายและนำไปใช้แก้ปัญหา

สาระที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น

มาตรฐาน ค 5.1 เข้าใจและใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

มาตรฐาน ค 5.2 ใช้วิธีการทางสถิติและความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็นในการคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผล

มาตรฐาน ค 5.3 ใช้ความรู้เกี่ยวกับสถิติและความน่าจะเป็นช่วยในการตัดสินใจและแก้ปัญหา

สาระที่ 6 ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์

มาตรฐาน ค 6.1 มีความสามารถในการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ และการนำเสนอ การเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์ และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

มาตรฐาน ว 1.1 เข้าใจหน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ของโครงสร้าง และหน้าที่ของระบบต่าง ๆ ของสิ่งมีชีวิตที่ทำงานสัมพันธ์กัน มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตของตนเองและดูแลสิ่งมีชีวิต

มาตรฐาน ว 1.2 เข้าใจกระบวนการและความสำคัญของการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้เทคโนโลยีชีวภาพที่มีผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสาร สิ่งที่เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม

มาตรฐาน ว 2.1 เข้าใจสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ในระบบนิเวศ มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐาน ว 2.2 เข้าใจความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติในระดับท้องถิ่น ประเทศ และ โลก นำความรู้ไปใช้ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

สาระที่ 3 สารและสมบัติของสาร

มาตรฐาน ว 3.1 เข้าใจสมบัติของสาร ความสัมพันธ์ระหว่างสมบัติของสารกับโครงสร้างและแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาค มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ นำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐาน ว 3.2 เข้าใจหลักการและธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลงสถานะของสาร การเกิดสารละลาย การเกิดปฏิกิริยา มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ 4 แรงแรงและการเคลื่อนที่

มาตรฐาน ว 4.1 เข้าใจธรรมชาติของแรงแม่เหล็กไฟฟ้า แรงแม่เหล็ก และแรงนิวเคลียร์ มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างถูกต้องและมีคุณธรรม

มาตรฐาน ว 4.2 เข้าใจลักษณะการเคลื่อนที่แบบต่าง ๆ ของวัตถุในธรรมชาติ มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ 5 พลังงาน

มาตรฐาน ว 5.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างพลังงานกับการดำรงชีวิต การเปลี่ยนรูปพลังงาน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสารและพลังงาน ผลของการใช้พลังงานต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

มาตรฐาน ว 6.1 เข้าใจกระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบนผิวโลกและภายในโลก ความสัมพันธ์ของกระบวนการต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ภูมิประเทศ และลักษณะของโลก มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ 7 คาราศาสตร์และอวกาศ

มาตรฐาน ว 7.1 เข้าใจวิวัฒนาการของระบบสุริยะ กาแล็กซีและเอกภพการปฏิสัมพันธ์ภายในระบบสุริยะและผลต่อสิ่งมีชีวิตบนโลก มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ การสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐาน ว 7.2 เข้าใจความสำคัญของเทคโนโลยีอวกาศที่นำมาใช้ในการสำรวจอวกาศ และทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการเกษตรและการสื่อสาร มีกระบวนการสืบเสาะ หาความรู้ และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างมีคุณธรรมต่อชีวิต และสิ่งแวดล้อม

สาระที่ 8 ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มาตรฐาน ว 8.1 ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ในการสืบเสาะหาความรู้ การแก้ปัญหา รู้ว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีรูปแบบที่แน่นอนสามารถอธิบายและตรวจสอบได้ ภายใต้อุปกรณ์และเครื่องมือที่มีอยู่ในช่วงเวลานั้น ๆ เข้าใจว่าวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนัก และปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทยดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่ง ซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

สาระที่ 1 การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐาน พ 1.1 เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะ ในการดำเนินชีวิต

สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล

มาตรฐาน พ 3.1 เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา

มาตรฐาน พ 3.2 รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬาปฏิบัติเป็นประจำ อย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชม ในสุนทรียภาพของการกีฬา

สาระที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ 4.1 เห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรคและการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

สาระที่ 5 ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ 5.1 ป้องกัน และหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การใช้ยาสารเสพติด และความรุนแรง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระที่ 1 ทักษะศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

สาระที่ 2 ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 3.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

สาระที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยี

มาตรฐาน ง 2.1 เข้าใจเทคโนโลยีและกระบวนการเทคโนโลยี ออกแบบและสร้างสิ่งของ เครื่องใช้หรือวิธีการตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ เลือกใช้เทคโนโลยี ในทางสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมในการจัดการเทคโนโลยีที่ยั่งยืน

สาระที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการสืบค้นข้อมูลการเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและมีคุณธรรม

สาระที่ 4 การอาชีพ

มาตรฐาน ง 4.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดง ความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่อง ต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรม ของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2. กิจกรรมนักเรียน

เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร

2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่น ตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละ ต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

ระดับการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดระดับการศึกษาเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิด

พื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว มีทักษะในการคิดวิจารณ์ คัดสรรสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) การศึกษาระดับนี้ เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ การจัดเวลาเรียนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมได้ตามความพร้อมและจุดเน้น โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและสภาพของผู้เรียน ดังนี้

1. ระดับชั้นประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 5 ชั่วโมง

2. ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 6 ชั่วโมง คำนวณน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียน วันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง คำนวณน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)

โครงสร้างเวลาเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดกรอบโครงสร้าง
เวลาเรียน ดังนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้/ กิจกรรม	เวลาเรียน									
	ระดับประถมศึกษา						ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			ระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	ม.1	ม.2	ม.3	
● กลุ่มสาระการเรียนรู้										
ภาษาไทย	200	200	200	160	160	160	120 (3นก.)	120 (3นก.)	120 (3นก.)	240 (6 นก.)
คณิตศาสตร์	200	200	200	160	160	160	120 (3นก.)	120 (3นก.)	120 (3นก.)	240 (6 นก.)
วิทยาศาสตร์	80	80	80	80	80	80	120 (3นก.)	120 (3นก.)	120 (3นก.)	240 (6 นก.)
สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม	80	80	80	80	80	80	120 (3นก.)	120 (3นก.)	120 (3นก.)	240 (6 นก.)
สุขศึกษาและพลศึกษา	80	80	80	80	80	80	80 (2นก.)	80 (2นก.)	80 (2นก.)	120 (3นก.)
ศิลปะ	80	80	80	80	80	80	80 (2นก.)	80 (2นก.)	80 (2นก.)	120 (3นก.)
การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	40	40	40	80	80	80	80 (2นก.)	80 (2นก.)	80 (2นก.)	120 (3นก.)
ภาษาต่างประเทศ	40	40	40	80	80	80	120 (3นก.)	120 (3นก.)	120 (3นก.)	240 (6 นก.)
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	800	800	800	800	800	800	840 (21นก.)	840 (21นก.)	840 (21นก.)	1,560 (39 นก.)
● กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	1200	1200	1200	120	120	120	120	120	120	360
● รายวิชา / กิจกรรมที่ สถานศึกษาจัดเพิ่มเติม ตามความพร้อมและจุดเน้น	ปีละไม่เกิน 80 ชั่วโมง						ปีละไม่เกิน 240 ชั่วโมง			ไม่น้อยกว่า 1,560 ชั่วโมง
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	ไม่เกิน 1,000 ชั่วโมง/ปี						ไม่เกิน 1,200 ชั่วโมง/ปี			รวม 3 ปี ไม่น้อยกว่า 3,600 ชั่วโมง

ภาพที่ 4 กรอบโครงสร้างเวลาเรียน

การกำหนดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานและเพิ่มเติม สถานศึกษาสามารถดำเนินการ ดังนี้

ระดับประถมศึกษา สามารถปรับเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนรวมตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน และผู้เรียนต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด

ระดับมัธยมศึกษา ต้องจัดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานให้เป็นไปตามที่กำหนด และสอดคล้องกับเกณฑ์การจบหลักสูตรสำหรับเวลาเรียนเพิ่มเติม ทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ให้จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับความพร้อมจุดเน้นของสถานศึกษาและเกณฑ์การจบหลักสูตร เฉพาะระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 สถานศึกษาอาจจัดให้เป็นเวลาสำหรับสาระการเรียนรู้พื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีละ 120 ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 360 ชั่วโมงนั้น เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรมแนะแนวกิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ในส่วนกิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ให้สถานศึกษาจัดสรรเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

ระดับประถมศึกษา (ป.1-6) รวม 6 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) รวม 3 ปี จำนวน 45 ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) รวม 3 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง

การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การจัดการศึกษาบางประเภทสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น การศึกษาเฉพาะทาง การศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ การศึกษาทางเลือก การศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส การศึกษาตามอัธยาศัย สามารถนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปรับใช้ได้ ตามความเหมาะสม กับสภาพและบริบทของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย โดยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน

ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่ม

สาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

1. หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์ และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้ จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

- 4.1.1 ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน
- 4.1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้านความรู้และทักษะ กระบวนการที่เป็นความคิด รวบรวม หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 4.1.3 ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย
- 4.1.4 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้
- 4.1.5 จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- 4.1.6 ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน
- 4.1.7 วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง
- 4.2 บทบาทของผู้เรียน
- 4.2.1 กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง
- 4.2.2 เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ ลงมือปฏิบัติจริงสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม และครูประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง
- สื่อการเรียนรู้**
- สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียน เข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน
- การจัดการสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการ ดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้าและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก

2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียนเสริมความรู้ให้ผู้สอน รวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้

3. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

4. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ

5. ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพ และประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอ ในการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษาควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหามีความถูกต้องและทันสมัย ไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอนใช้เทคนิค

การประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงการ การประเมินชิ้นงาน/ ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมินในกรณีที่ไม่ผ่านตัวชี้วัดให้มีการสอนซ่อมเสริม

การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/ รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา และการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชน

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการ โดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด ในการดำเนินการจัดสอบ นอกจากนี้ ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมินผล จากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับ

ต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

ข้อมูลการประเมินในระดับต่าง ๆ ข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบ ทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไป กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหา ด้านวินัยและพฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธโรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษา ในการดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันทั่วถึง ปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียน

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัด และประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้อง และเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ ที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ถือปฏิบัติร่วมกัน

เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียน

1. การตัดสิน การให้ระดับและการรายงานผลการเรียน

1.1 การตัดสินผลการเรียนในการตัดสินผลการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ การอ่าน คณิตวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น ผู้สอน ต้องคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลัก และต้องเก็บข้อมูลของผู้เรียนทุกด้านอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องในแต่ละภาคเรียน รวมทั้งสอนซ่อมเสริมผู้เรียนให้พัฒนาจนเต็มตามศักยภาพ

ระดับประถมศึกษา

- 1) ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด
- 2) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
- 3) ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา
- 4) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา

กำหนดในการอ่านคณิตวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ระดับมัธยมศึกษา

1) ตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดในรายวิชานั้น ๆ

2) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3) ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา

4) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา

กำหนดในการอ่าน คัดวิเคราะห์ และเขียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพิจารณาเลื่อนชั้นทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ถ้าผู้เรียนมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย และสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่าสามารถพัฒนาและสอนซ่อมเสริมได้ ให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษาที่จะผ่อนผันให้เลื่อนชั้นได้ แต่หากผู้เรียนไม่ผ่านรายวิชาจำนวนมาก และมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น สถานศึกษาอาจตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้เรียนซ้ำชั้นได้ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงวุฒิภาวะและความรู้ความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 การให้ระดับผลการเรียน

ระดับประถมศึกษา ในการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาสามารถให้ระดับผลการเรียนหรือระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียน เป็นระบบตัวเลข ระบบตัวอักษร ระบบร้อยละ และระบบที่ใช้คำสำคัญสะท้อนมาตรฐาน การประเมินการอ่าน คัดวิเคราะห์ และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ให้ระดับผลการประเมินเป็น ดีเยี่ยม ดี และผ่านการประเมินกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรม และผลงานของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นผ่านและไม่ผ่าน

ระดับมัธยมศึกษา ในการตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชา ให้ใช้ตัวเลข แสดงระดับผลการเรียนเป็น 8 ระดับ การประเมินการอ่าน คัดวิเคราะห์และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ให้ระดับผลการประเมินเป็นดีเยี่ยม ดี และผ่านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลงานของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นผ่านและไม่ผ่าน

1.3 การรายงานผลการเรียน

การรายงานผลการเรียนเป็นการสื่อสารให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมิน และจัดทำเอกสารรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ หรืออย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง การรายงานผลการเรียนสามารถรายงานเป็นระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียนที่สะท้อนมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้

2. เกณฑ์การจบการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดเกณฑ์กลางสำหรับการจบการศึกษา เป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.1 เกณฑ์การจบระดับประถมศึกษา

- 1) ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติมตามโครงสร้างเวลาเรียนที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด
- 2) ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินรายวิชาพื้นฐาน ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- 3) ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- 4) ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- 5) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2 เกณฑ์การจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

- 1) ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติมไม่เกิน 81 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 63 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมตามที่สถานศึกษากำหนด
- 2) ผู้เรียนต้องได้หน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 63 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 14 หน่วยกิต
- 3) ผู้เรียนมีผลการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- 4) ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
- 5) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

2.3 เกณฑ์การจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

- 1) ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม ไม่น้อยกว่า 81 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 39 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมตามที่สถานศึกษากำหนด
- 2) ผู้เรียนต้องได้หน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 39 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติม ไม่น้อยกว่า 38 หน่วยกิต
- 3) ผู้เรียนมีผลการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด

4) ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามที่สถานศึกษากำหนด

5) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามที่สถานศึกษากำหนด

สำหรับการจบการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น การศึกษาเฉพาะทางการศึกษา สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ การศึกษาทางเลือก การศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส การศึกษา ตามอัธยาศัยให้คณะกรรมการของสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์ในแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับกลุ่มเป้าหมาย

เอกสารหลักฐานการศึกษา

เอกสารหลักฐานการศึกษา เป็นเอกสารสำคัญที่บันทึกผลการเรียน ข้อมูลและสารสนเทศ ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

1.1 ระเบียบแสดงผลการเรียน เป็นเอกสารแสดงผลการเรียนและรับรองผลการเรียน ของผู้เรียนตามรายวิชา ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน ผลการประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของสถานศึกษา และผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องบันทึก ข้อมูลและออกเอกสารนี้ให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) จบการศึกษาคณะบังคับ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6) หรือเมื่อลาออกจากสถานศึกษาในทุกกรณี

1.2 ประกาศนียบัตรเป็นเอกสารแสดงวุฒิการศึกษาเพื่อรับรองศักดิ์และสิทธิ์ของ ผู้จบการศึกษาที่สถานศึกษาให้ไว้แก่ผู้จบการศึกษาคณะบังคับ และผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา เป็นเอกสารอนุมัติการจบหลักสูตร โดยบันทึก รายชื่อและข้อมูลของผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) ผู้จบการศึกษาคณะบังคับ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) และผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6)

2. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด

เป็นเอกสารที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อบันทึกพัฒนาการ ผลการเรียนรู้ และข้อมูลสำคัญ เกี่ยวกับผู้เรียน เช่น แบบรายงานประจำตัวนักเรียน แบบบันทึกผลการเรียนประจำรายวิชา ระเบียบ สาระสม ใบรับรองผลการเรียน และเอกสารอื่น ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการนำเอกสารไปใช้

การเทียบโอนผลการเรียน

สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนในกรณีต่าง ๆ ได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การออกกลางคัน และขอกลับเข้ารับการศึกษาต่อ การศึกษาจากต่างประเทศและขอเข้าศึกษาต่อในประเทศ นอกจากนี้ ยังสามารถเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น สถานประกอบการ สถาบันศาสนา สถาบันการฝึกอบรมอาชีพ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว

การเทียบโอนผลการเรียนควรดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนแรกหรือต้นภาคเรียนแรก ที่สถานศึกษารับผู้ขอเทียบโอนเป็นผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้เรียนที่ได้รับการเทียบโอนผลการเรียนต้องศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาที่รับเทียบโอนอย่างน้อย 1 ภาคเรียน โดยสถานศึกษาที่รับผู้เรียนจากการเทียบโอนควรกำหนดรายวิชา/ จำนวนหน่วยกิต ที่จะรับเทียบโอนตามความเหมาะสม

การพิจารณาการเทียบโอน สามารถดำเนินการได้ดังนี้

1. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษาและเอกสารอื่น ๆ ที่ให้ข้อมูลแสดงความรู้ความสามารถของผู้เรียน
2. พิจารณาจากความรู้ความสามารถของผู้เรียน โดยการทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ
3. พิจารณาจากความสามารถและการปฏิบัติในสภาพจริงการเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นที่ไปตามประกาศ หรือแนวปฏิบัติ ของกระทรวงศึกษาธิการ

การบริหารจัดการหลักสูตร

ในระบบการศึกษาที่มีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและสถานศึกษา มีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรนั้น หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น จนถึงระดับสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการพัฒนา สนับสนุน ส่งเสริม การใช้และพัฒนาหลักสูตรให้เป็นที่ไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด อันจะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในระดับชาติ

ระดับท้องถิ่น ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดอื่น ๆ เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นตัวกลางที่จะเชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กำหนดในระดับชาติให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา ส่งเสริมการใช้และพัฒนาหลักสูตรในระดับสถานศึกษา ให้ประสบความสำเร็จ โดยมีภารกิจสำคัญ คือ กำหนดเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนา

คุณภาพผู้เรียนในระดับท้องถิ่น โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับสิ่งที่ เป็นความต้องการในระดับชาติ พัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับท้องถิ่น รวมทั้งเพิ่มพูนคุณภาพ การใช้หลักสูตรด้วยการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาบุคลากร สนับสนุน ส่งเสริม ติดตามผล ประเมินผล วิเคราะห์ และรายงานผลคุณภาพของผู้เรียนสถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตรการเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตร ด้วยการวิจัยและพัฒนา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรจัดทำระเบียบการวัดและประเมินผล ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และรายละเอียดที่เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่น ๆ ในระดับท้องถิ่น ได้จัดทำเพิ่มเติม รวมทั้งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหา ในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน โดยทุกภาคส่วนเข้ามามี ส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

จากความหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สามารถ สรุปได้ว่า เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยเป็นพลโลกยึดมั่น ในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะ พื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้เต็มศักยภาพ

ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

ปัญญา แก้วกีฑูร และสุภัทรา พันธุ์พัฒนกุล (2545, หน้า 26) ได้ให้ความหมายของ หลักสูตรสถานศึกษาว่า หมายถึง หลักสูตรที่โรงเรียน ได้ดำเนินการจัดทำหรือพัฒนาขึ้น โดยจัดทำ องค์กรประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรให้เป็นไปตามขอบข่ายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วจัดทำสาระหรือรายละเอียดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของโรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น รวมทั้งความถนัด ความสนใจ และความสามารถของนักเรียน หลักสูตรของ แต่ละโรงเรียน จึงมีส่วนที่เป็นแกนกลางเหมือนกันแต่แตกต่างกันในส่วนที่เพิ่มเติมตามวิสัยทัศน์ และความต้องการของบุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

กรมวิชาการ (2545, หน้า 5) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษาเป็นแผนหรือแนวทาง หรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริม ให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิด

การเรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ใน โรงเรียน ชุมชน สังคม และ โลกอย่างมีความสุข

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2546, หน้า 234) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษาว่าเป็นแผนหรือแนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ที่มีข้อกำหนดของการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพในทุกด้านไว้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา (มาตรา 47, 48) เพื่อรองรับการประเมินภายนอกได้เบ็ดเสร็จ

จากความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา สามารถสรุปได้ว่า หลักสูตรสถานศึกษาหมายถึง แผนหรือแนวทางในการจัดประมวลความรู้และประสบการณ์ ซึ่งจัดทำโดยบุคคลในระดับสถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ใน โรงเรียน ชุมชน และ โลกอย่างมีความสุขหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย ส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดจากส่วนกลาง และส่วนที่เกี่ยวกับท้องถิ่นที่จัดทำ โดยสถานศึกษาแต่ละแห่งเพิ่มขึ้นตามความเหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคม ความถนัด และความสามารถของผู้เรียน หลักสูตรที่ดีต้องมีคุณภาพ ต้องเป็นหลักสูตรที่พัฒนาจากข้อมูลสถานศึกษาและชุมชน สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

การนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งนักพัฒนาหลักสูตรยอมรับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ที่สามารถแสดงให้เห็นได้ถึงความสำเร็จหรือล้มเหลวของหลักสูตรโดยตรง นักพัฒนาหลักสูตรได้ให้ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ในทัศนะต่าง ๆ ดังนี้

Beauchamp (1975, p. 164) ได้ให้ความหมาย การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำหลักสูตรไปปฏิบัติ โดยประกอบด้วย กระบวนการที่สำคัญ คือ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดสภาพแวดล้อมใน โรงเรียนให้ครูได้มีการพัฒนาการเรียนการสอน

อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2540, หน้า 140) กล่าวสรุปไว้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำหลักสูตรจากภาคทฤษฎีที่เขียนไว้เป็นเอกสารรูปเล่มไปสู่ภาคปฏิบัติในโรงเรียนโดยปฏิบัติให้สอดคล้องสัมพันธ์กับภาคทฤษฎีที่กำหนดไว้ ซึ่งกิจกรรมหรืองานที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้เป็นกิจกรรมที่สลับซับซ้อนกว้างขวางมาก และจะต้องเกี่ยวกับบุคคลหลายฝ่ายทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ รวมทั้งผู้ปกครองและชุมชน

กรมวิชาการ (2545) ได้ให้ความหมาย การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรของสถานศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างเป็นระบบนั่นเอง ประกอบด้วย งาน/ ภารกิจที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ 7 ภารกิจ คือ

1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

ภารกิจที่ผู้บริหารและครูผู้สอน ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการ เพื่อเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา มีดังนี้

1.1 สร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรของสถานศึกษา ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน เพื่อให้เห็นความสำคัญหรือความจำเป็นที่ต้องร่วมมือกันบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา

1.2 ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการของสถานศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

1.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน/ องค์กร ในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบ และให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา

1.4 จัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ

1.5 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือธรรมนูญสถานศึกษา

1.6 พัฒนาคณาจารย์ของสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ไปใช้จัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา

2. การจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษา และคณะอนุกรรมการระดับกลุ่มวิชา จะต้องดำเนินการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาดังต่อไปนี้ (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 19)

2.1 ศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรว่า กำหนดสาระที่เป็นแกนกลางและสาระของท้องถิ่นไว้ได้อย่างไร และมีความสอดคล้องสัมพันธ์และสมดุลอย่างไร

2.2 วิเคราะห์ขอบข่ายเนื้อหาหรือสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ทั้งองค์ประกอบด้านความรู้ทักษะ/ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

2.3 ศึกษาสภาพปัญหาของชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความต้องการของชุมชนและสังคม

2.4 ปรับปรุงสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมในส่วนที่ต้องจัดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

2.5 ตรวจสอบความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมกับมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มวิชา และมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.6 วางแผนการจัดการเรียนการสอนตามขอบข่ายสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ สัดส่วน เวลาและหน่วยกิต ตามที่หลักสูตรแกนกลางกำหนด

2.7 พัฒนาแนวการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน นอกจากนี้ ครูควรดำเนินการเพื่อให้การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาสมบูรณ์ อีก 2 ประการ นั่นคือ กำหนดสื่อการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล

3. การวางแผนบริหารจัดการหลักสูตร

การวางแผนบริหารจัดการหลักสูตรหรือวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร มีภารกิจที่ต้องดำเนินการ 3 ส่วน คือ

3.1 การบริหารการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น กิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้อย่างหลากหลาย การสอนซ่อมเสริม การประเมินผลตามสภาพจริง เป็นต้น

3.2 การบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น การวางแผนให้ครูทุกคนสามารถแนะแนวผู้เรียนได้ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ และปัญหาอื่น ๆ เป็นต้น

3.3 การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในและนอกสถานศึกษา การส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นต้น

4. การปฏิบัติการบริหารจัดการหลักสูตร

การดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรให้เป็นไปตามภารกิจที่สอง หรือการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา และภารกิจที่สามหรือการวางแผนบริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งสถานศึกษาได้กำหนดไว้

5. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล

การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล แยกออกเป็น 2 ส่วน คือ

5.1 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารหลักสูตร และงานวิชาการภายในสถานศึกษา

5.2 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารหลักสูตร และงานวิชาการจากภายนอกสถานศึกษา

6. การสรุปผลการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษาจะต้องรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา สรุปและเขียนรายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และนำผลการรายงานเผยแพร่ให้ชุมชนหรือสาธารณชนได้รับทราบ

7. การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ผลการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ปัญหา/ อุปสรรคในการดำเนินงาน และข้อมูลจากการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรทั้งหมด จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในปีต่อ ๆ ไป

จากความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ สามารถสรุปได้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำเอกสารหลักสูตรใหม่ไปใช้แทนหลักสูตรเดิมนำไปสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุด โดยครูเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และจัดให้เหมาะสมตามสภาพแวดล้อมและบริบทของแต่ละโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายในทัศนะที่แตกต่างกัน ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวถึงการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ต้องพิจารณาข้อมูลจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป้าหมาย/ จุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียน ระดับท้องถิ่น (หลักสูตรระดับท้องถิ่น) แล้วจึงดำเนินการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับความเป็นท้องถิ่น สถานศึกษา สามารถสอดแทรกในวิชาพื้นฐาน สอดแทรกหรือจัดทำเป็นรายวิชาในวิชาเพิ่มเติม และสามารถสอดแทรกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

อรสา ปราชญ์นคร (2545) กล่าวว่า เป็นการนำเอาหลักสูตรระดับชาติมาใช้ โดยพิจารณาถึงลักษณะท้องถิ่นเพิ่มเติม ทั้งนี้เพื่อนำไปให้เหมาะสมกับลักษณะพิเศษของแต่ละท้องถิ่นและลักษณะของผู้เรียน และเป็นการเรียนรู้ที่นำไปใช้ในชีวิตจริง

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2549) กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง มวลประสบการณ์ที่สถานศึกษาหรือหน่วยงานและบุคคลในท้องถิ่นจัดให้แก่ผู้เรียนตามสภาพ และความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ

จากความหมายของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สามารถสรุปได้ว่า หลักสูตรสถานศึกษาหรือหลักสูตรท้องถิ่นเป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้น เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง มีความยืดหยุ่นสูง เป็นการนำทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ตามเหมาะสมตามสภาพของท้องถิ่น ทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาตนเองอย่างเป็นธรรมชาติ สามารถ

ปรับตัวเพื่อดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข บนพื้นฐานของสังคม และวัฒนธรรมที่ตนเอง มีปฏิสัมพันธ์อยู่ โดยในการสอนความเป็นท้องถิ่นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาจจะสอดแทรกในรายวิชาพื้นฐาน สอดแทรกในรายวิชาเพิ่มเติมหรือจัดทำเป็นรายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนก็ได้

การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล และรายงานผล มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายในทัศนะที่แตกต่างกัน ดังนี้

Good (1973) ให้ความหมายการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล และรายงานผลหลักสูตร คือ การประเมินผลของกิจกรรมการเรียนรู้ภายในขอบข่ายของการสอน ที่เน้นเฉพาะจุดประสงค์ของการตัดสินใจในความถูกต้องของจุดมุ่งหมาย ความสัมพันธ์และความต่อเนื่องของเนื้อหา และผลสัมฤทธิ์ของวัตถุประสงค์เฉพาะ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจในการวางแผนการจัด โครงการต่อเนื่อง และการหมุนเวียนของกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ที่จะจัดให้มีขึ้นการประเมินหลักสูตร คือ กระบวนการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ในการพิจารณาว่าหลักสูตรนั้นมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด เมื่อนำไปใช้แล้วจะบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มีข้อดีข้อบกพร่องอะไรบ้างที่ต้องแก้ไขปรับปรุง เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่ดีกว่าต่อไป

ศิริชัย กาญจนวาสิ (2548) ให้ความหมายการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล และรายงานผลหลักสูตร คือ การประเมินหลักสูตร คือ กระบวนการในการพิจารณาตัดสินคุณค่าของหลักสูตรว่าหลักสูตรนั้น ๆ มีประสิทธิภาพแค่ไหน เมื่อนำไปใช้แล้วบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณค่าสูงขึ้น อันจะเป็นผลในการนำหลักสูตรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

จากความหมายของการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล และรายงานผล สามารถสรุปได้ว่า เป็นการวางระบบเพื่อช่วยเหลือบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งก่อนดำเนินการ ระหว่างการดำเนินการ และหลังการดำเนินการ เพื่อนำผลการนิเทศไปชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการตัดสินใจ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น และพิจารณาว่าองค์ประกอบของหลักสูตร มีความสอดคล้องหรือมีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด หรือเพื่อตัดสินคุณค่าของหลักสูตรว่าหลักสูตรนั้น มีประสิทธิภาพตรงตามความมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่อย่างไร โดยเปรียบเทียบผลที่ได้จากการประเมินกับเกณฑ์ที่กำหนด

แนวทางการพัฒนาบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายในทัศนะที่แตกต่างกัน ดังนี้

Taba (1962) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรที่เรียกว่า “Grass roots approach” หรือวิธีการจากเบื้องล่างสู่เบื้องบน ซึ่ง Taba เชื่อว่า ผู้ที่มีหน้าที่สอนในหลักสูตรควรได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้วย วิธีการพัฒนาหลักสูตรของทาบานี้มีขั้นตอนคล้ายคลึงกับ Tyler แต่ต่างกันตรงวิธีการที่ Tyler เสนอนั้นค่อนข้างเป็นวิธีการแบบ “Top-down” คือ การพัฒนาหลักสูตรที่มาจากข้อเสนอแนะของนักวิชาการ ให้ครูปฏิบัติและผู้บริหารสั่งการมายังครูผู้สอนอีกทีหนึ่ง สำหรับขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรของ Taba มีดังนี้

ขั้นที่ 1 การสำรวจความต้องการ (Diagnosis of needs) ครูหรือผู้ร่างหลักสูตรเริ่มกระบวนการ ด้วยการสำรวจความต้องการของนักเรียนที่หลักสูตรได้วางแผนไว้

ขั้นที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมาย (Formulation of objectives) หลังจากที่ครูได้ระบุความต้องการของนักเรียนแล้ว ครูกำหนดจุดมุ่งหมายที่จะให้บรรลุผล

ขั้นที่ 3 การเลือกเนื้อหา (Selection of contents) จุดมุ่งหมายที่เลือกไว้หรือที่สร้างขึ้นเป็นตัวชี้แนะแนวทางในการเลือกรายวิชาหรือเนื้อหาของหลักสูตร ซึ่งควรเลือกเนื้อหาที่มีความเที่ยงตรงและสำคัญด้วย

ขั้นที่ 4 การจัดเนื้อหา (Organization of contents) เมื่อครูเลือกเนื้อหาได้แล้ว ต้องจัดเนื้อหา โดยเรียงลำดับขั้นตอนให้ถูกต้อง คำนึงถึงวุฒิภาวะของนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสนใจของผู้เรียนด้วย

ขั้นที่ 5 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of learning experiences) เมื่อได้เนื้อหาแล้ว ครูคัดเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน

ขั้นที่ 6 การจัดประสบการณ์เรียนรู้ (Organization of learning experiences) กิจกรรมการเรียนการสอน ควรได้รับการจัดเรียงลำดับขั้นตอนเช่นเดียวกับเนื้อหา แต่ครูต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับผู้เรียนด้วย

ขั้นที่ 7 การประเมินผลและวิธีการประเมินผล (Evaluation and means of evaluation) ผู้ที่วางแผนหลักสูตรต้องประเมินว่าจุดมุ่งหมายใดบรรลุผลสำเร็จ และทั้งครูและนักเรียนควรร่วมกันกำหนดวิธีการประเมินผล

Saylor, Alexander and Lewis (1981) ได้เสนอแนวคิด ในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเขามีแนวคิด ว่า หลักสูตรเป็นแผนการในการจัดโอกาสการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ดังนั้น หลักสูตรจึงต้องมีการกำหนดไว้อย่างเป็นระบบ ดังนี้

1. เป้าหมาย จุดมุ่งหมาย และขอบเขต (Goals, objectives and domains) การพัฒนาหลักสูตรควรกำหนดเป้าหมาย และจุดมุ่งหมายหลักสูตรเป็นสิ่งแรก เป้าหมายแต่ละประเด็นจะบ่งบอกถึงขอบเขตหนึ่ง ๆ ของหลักสูตร ซึ่ง Saylor et al. ได้เสนอไว้ว่ามี 4 ขอบเขตที่สำคัญ คือ

พัฒนาการส่วนบุคคล (Personal development) สมรรถภาพทางสังคม (Social competence) ทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (Continued learning skills) และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Specialization) นอกจากนี้ยังมีขอบเขตอื่น ๆ อีก ซึ่งนักพัฒนาหลักสูตรอาจจะพิจารณาตามความเหมาะสมกับผู้เรียนและลักษณะทางสังคม เป้าหมาย จุดมุ่งหมาย และขอบเขตต่าง ๆ ของหลักสูตรจะได้รับข้อบังคับทางกฎหมายของรัฐ ข้อค้นพบจากงานวิจัยต่าง ๆ ปรัชญาของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร เป็นต้น

2. การออกแบบหลักสูตร (Curriculum design) เมื่อกำหนดเป้าหมาย และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว นักพัฒนาหลักสูตรต้องวางแผนออกแบบหลักสูตร ตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกและจัดเนื้อหาสาระ การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่ได้เลือกแล้ว

3. การใช้หลักสูตร (Curriculum implementation) หลังจากตัดสินใจเลือกรูปแบบหลักสูตรแล้วขั้นตอนต่อไป คือการนำหลักสูตรไปใช้ โดยครูผู้สอนต้องวางแผนและจัดทำแผนการสอนตามรูปแบบต่าง ๆ ครูผู้สอนเลือกวิธีการสอน สื่อ วัสดุการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

4. การประเมินหลักสูตร (Curriculum evaluation) การประเมินหลักสูตร เป็นขั้นตอนสุดท้ายของรูปแบบนี้ นักพัฒนาหลักสูตรและครูผู้สอนต้องเลือกวิธีการประเมินเพื่อตรวจสอบความสำเร็จของหลักสูตร ซึ่งเป็นทั้งการประเมินระหว่างดำเนินการ (Formative evaluation) และการประเมินผลรวม (Summary evaluation) ทั้งนี้ เพื่อนำผลการประเมิน ไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรต่อไป

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2549) ได้อธิบายว่า การพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย สามมิติ (Dimensions) คือ มิติที่หนึ่ง การวางแผนจัดทำหรือร่างหลักสูตร (Curriculum planning) มิติที่สอง การใช้หลักสูตร (Curriculum implementation) และมิติสุดท้าย การประเมินผลหลักสูตร (Curriculum evaluation) การพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพได้นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับว่าแต่ละมิติมีประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ ยังมีผู้รู้หรือนักการศึกษาหลาย ๆ ท่าน ได้กล่าวถึงรูปแบบของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ต่างกัน

นิคม ชมภูหลง (2545) ได้สรุปแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติที่มนุษย์สร้างขึ้น ทรัพยากรมนุษย์ สภาพความต้องการของท้องถิ่น สภาพจัดการศึกษา และสภาพความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชน

2. การสร้างหลักสูตรฉบับร่าง ได้แก่ คำชี้แจง เหตุผลความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรหลักของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหา อัตราเวลาเรียน แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดประเมินผล คำอธิบายรายวิชา ตารางวิเคราะห์หลักสูตร จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม รายละเอียดของเนื้อหาของแต่ละหน่วยโดยละเอียด พร้อมภาพประกอบทุกขั้นตอน และบรรณานุกรม ซึ่งจะต้องปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องที่จะพัฒนาอย่างจริงจัง แล้วจัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม

3. การตรวจสอบหลักสูตรฉบับร่าง เป็นการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร และวัสดุหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อนำผลมาปรับปรุงข้อบกพร่องก่อนนำหลักสูตรไปทดลองใช้ โดยจะต้องมีการกำหนดเป็นแผนอย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบ มีการประชุมพิจารณาร่วมกันหรือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบว่าองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร เช่น จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน คาบเวลาเรียนวิธีการวัดและประเมินผล มีความสอดคล้องกันหรือไม่ อย่างไร

4. การนำหลักสูตรไปทดลองใช้ มีการขออนุมัติหลักสูตร จัดทำตารางแผนการใช้หลักสูตรประชาสัมพันธ์หลักสูตร เตรียมความพร้อมของบุคลากร งบประมาณ วัสดุหลักสูตร โดยการใช้หลักสูตร อาจเป็นการสอนเองหรือให้คนอื่นสอนแทน และจะต้องมีการจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตรโดยระบุขั้นตอนต่าง ๆ อย่างละเอียด

5. การประเมินผลการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ มีการวางแผนการประเมิน ประเมินย่อย ประเมินรวมยอด ประเมินการสอนของผู้สอน ประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

6. การปรับปรุงแก้ไข เพื่อปรับแก้หลักสูตร ได้แก่ แผนการสอน สื่อและเครื่องมือวัดผล ประเมินผลให้สมบูรณ์และมีคุณภาพ

จากความหมายของแนวทางการพัฒนาบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรนั้นเห็นว่าเป็นกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ เป็นวงจร เชื่อมโยงสิ่งที่จะต้องปฏิบัติ และพิจารณาที่สำคัญ คือ

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
2. การร่างหลักสูตร
  - 2.1 การกำหนดจุดมุ่งหมาย
  - 2.2 การกำหนดเนื้อหาสาระ
  - 2.3 การกำหนดกระบวนการเรียนรู้
  - 2.4 การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล
3. การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร
4. การทดลองใช้หลักสูตร

5. การประเมินหลักสูตร
6. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร
7. การประเมินหลักสูตร

จากความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้สามารถสรุปได้ว่า การนำเอกสารหลักสูตรใหม่ไปใช้แทนหลักสูตรเดิมนำไปสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุด โดยครูเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และจัดให้เหมาะสมตามสภาพแวดล้อมและบริบทของแต่ละโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบด้วย 1) ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างความตระหนักให้บุคลากร การพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการและเลขานุการ การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่สามารถนำความรู้ไปใช้การจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการทำหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องสำหรับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน การกำหนดปรัชญาการศึกษา การกำหนดโครงสร้าง การจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้รายปี/ รายภาค และกำหนดเวลาเรียน การจัดทำคำอธิบายรายวิชา การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกำหนดสื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ กำหนดการวัดและประเมินผลการบริหารจัดการงบประมาณ 3) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน หมายถึง การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล การสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษาและการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และ 4) แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง แนวทางการนำหลักสูตรไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุด โดยครูเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และจัดให้เหมาะสมตามสภาพแวดล้อมและบริบทของแต่ละโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรการวิจัย

1. ตัวแปรต้น การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ตัวแปรต้นที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์ ดังนี้
  - 1.1 เพศ ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดเพศเป็น 2 ประเภท คือ เพศชาย และเพศหญิง ในการตอบแบบสอบถาม สอดคล้องกับงานวิจัยของแสนศรี ผัดเชตร (2546, หน้า 48) ได้ศึกษา

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง พบว่า ครูเพศชาย และเพศหญิง มีพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แตกต่างกัน และอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของฉันทลักษณ์ จันท์ศรี (2547) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางวิชาการของหลักสูตรนานาชาติ คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางวิชาการของหลักสูตรนานาชาติ คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในแต่ละด้านจำแนกตามเพศ พบว่า อาจารย์ชาย และอาจารย์หญิง มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมทางวิชาการของหลักสูตรนานาชาติ คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน

1.2 ระดับชั้นที่สอนในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ระดับชั้นประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ซึ่งโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี เปิดสอนในระดับชั้นประถมตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และในระดับชั้นมัธยมศึกษาเปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ซึ่งระดับจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นตัวแปรที่สำคัญในการบริหารงานวิชาการ เพราะระดับของการจัดการศึกษาของโรงเรียน แตกต่างกัน จะมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการที่แตกต่างกัน เป็นประเด็นสำคัญที่น่าศึกษาว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี สอดคล้องกับงานวิจัยของจริยา ฉายศรี (2550) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ระดับประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ครูผู้สอนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ระดับประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่สอนในโรงเรียนที่มีระดับการจัดการศึกษาต่างกัน มีการจัดการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของคราด ยอดสวัสดิ์ (2546) ได้ศึกษาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา เขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่มีระดับการจัดการศึกษาต่างกัน จะมีความรู้ในการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา แตกต่างกัน

1.3 ประสพการณ์การสอนในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดประสพการณ์การสอน เป็น 2 ประเภท คือ ประสพการณ์น้อย และประสพการณ์มาก ในการจัดการเรียนการสอนนั้น ประสพการณ์สอนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการถ่ายทอดวิชาความรู้สู่ผู้เรียน สอดคล้องกับ

งานวิจัยของกฤตยา ยอดอุดม (2548, หน้า 75) กล่าวว่า ประสิทธิภาพการทำงานของครู เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บทบาทของครู ต้องปรับเปลี่ยนไปจากเดิม จากบทบาทที่สำคัญที่สุดในฐานะเป็นผู้บอกเล่าข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้เรียน มาเป็นผู้มาสนับสนุน จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยแก่ผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้มากที่สุด ในตนเอง ประสิทธิภาพการสอนที่แตกต่างกันย่อมมีผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ที่แตกต่างกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจินดา ทับจิ้น (2546) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอน ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษากลุ่มกรุงเทพมหานครที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5 ปี ขึ้นไป มีพฤติกรรมการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการเตรียมการสอน ด้านการรู้จักใช้แหล่งเรียนรู้ แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงกำหนดตัวแปร เพศ ระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์สอน เป็นตัวแปรอิสระในการวิจัย ศึกษาปัญหาการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ตามงานดำเนินงาน 4 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล และรายงานผล รวมทั้งแนวทางการพัฒนาหลักสูตร โดยผู้วิจัยกำหนด เพศ ระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์การสอน เป็นตัวแปรอิสระ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรเป็นหัวใจของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมีความสำคัญต่อการจัดการเรียน การสอน และช่วยนำทางให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของชาติ และสอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่นและสถานศึกษาอย่างแท้จริง ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยและผลงานที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

น้ำค้าง โตจินดา (2549) ที่ได้ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนกลุ่มพานทอง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ ขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหา มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่

จริยา ศรีเพชร (2550) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง คลองมหาสวัสดิ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทดลองใช้หลักสูตร และประเมินการพัฒนา

หลักสูตร เกี่ยวกับผลการเรียนรู้ ความสามารถในการทำโครงการ และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อหลักสูตร โดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม จำนวน 15 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 เป็นเวลา 20 ชั่วโมง เครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย 1) หลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง คลองมหาสวัสดิ์ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น ประเด็นการสนทนากลุ่ม แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ แบบประเมิน ความสามารถในการทำโครงการ ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาข้อมูลพื้นฐานนักเรียน และผู้เกี่ยวข้อง เห็นความสำคัญ และต้องการให้นำผู้รู้ในท้องถิ่นร่วมจัดการเรียนและประเมินผล ผลการพัฒนา หลักสูตร พบว่า หลักสูตร ประกอบด้วย แนวคิด หลักการ จุดหมาย คำอธิบายรายวิชา มาตรฐาน การเรียนรู้ ตัวชี้วัด โครงสร้าง เวลาเรียน ขอบข่ายสาระการเรียนรู้ แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหาหลักสูตร ประกอบด้วย 1.1) ประวัติความเป็นมาของคลองมหาสวัสดิ์ 1.2) ความสำคัญของคลองมหาสวัสดิ์ 1.3) บทบาทของคลองมหาสวัสดิ์กับวิถีชีวิตของคนในอดีตและปัจจุบัน 1.4) สภาพภูมิศาสตร์ 1.5) แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 1.6) การอนุรักษ์คลองมหาสวัสดิ์ และหลักสูตรมีความสอดคล้อง 2) ผลการทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านคลองมหาสวัสดิ์ ขณะทดลองใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม และสนใจปฏิบัติกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 3) ผลการประเมิน และปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีผลการเรียนรู้เกี่ยวกับคลองมหาสวัสดิ์ก่อนและหลังใช้หลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีความสามารถในการทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ คลองมหาสวัสดิ์ระดับสูง นักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรและเห็นว่าหลักสูตร เรื่อง คลองมหาสวัสดิ์ ทำให้นักเรียนรัก ภูมิใจในท้องถิ่น และเรียนรู้อย่างมีความสุข

สมาน ไกรทัต (2550) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น เรื่อง พืชพื้นบ้าน ตำบลชัยฤทธิ์ อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง โดยการสำรวจความต้องการ ของชุมชน ได้แก่ กรรมการสถานศึกษา จำนวน 5 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน ผู้ปกครองนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน ประชากรที่ใช้ทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 25 คน ใช้เวลา 18 ชั่วโมง ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการประเมินหลักสูตร โดยใช้เทคนิค การประเมินแบบปุยแสวงส์ พบว่า หลักสูตรท้องถิ่น ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เรื่อง พืชพื้นบ้าน ตำบลชัยฤทธิ์ อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพสูง คือ มีค่า P.M. 12.95 2) ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาจาก 1) ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรท้องถิ่นหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน 2) นักเรียนที่ผ่านการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น มีคะแนนรวมทักษะการปฏิบัติงาน

และคุณลักษณะความกระตือรือร้นในการเรียน และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรท้องถิ่นหลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 84.04 และ 3) นักเรียนที่เรียนหลักสูตรท้องถิ่นวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง พืชพื้นบ้าน มีเจตคติต่อการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่นเฉลี่ยร้อยละ 88.48

อมลวรรณ วีระธรรมโม (2551) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตามแนวคิดการบริหาร โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้ 1) ด้านการเตรียมความพร้อม การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา ยังพบปัญหาอยู่ในระดับมาก 2) ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร ด้านการกำกับ ติดตาม นิเทศและประเมินการใช้หลักสูตร พบปัญหาในระดับกลาง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก โรงเรียนแต่ละแห่งมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการสร้างหลักสูตรตามเวลาที่สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ซึ่งครูในสถานศึกษา ยังไม่ได้รับการเตรียมความพร้อม ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดหลักสูตร กระบวนการพัฒนาหลักสูตร และที่สำคัญผู้ปฏิบัติไม่เคยมีประสบการณ์ในการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตร โรงเรียน

จักรกฤษณ์ วงษ์วิทยานันท์ (2554) ได้ศึกษาปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตรระดับสถานศึกษาใน โรงเรียน พร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรณีศึกษา โรงเรียนท่าหลวงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร โรงเรียน ความสามารถการบริหารจัดการหลักสูตร โรงเรียน ชุมชนขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ขาดการนิเทศติดตาม การใช้หลักสูตร โรงเรียน โรงเรียนขาดการวางแผนประเมินการใช้หลักสูตร โรงเรียนตามสภาพจริง ทั้งก่อนใช้ ระหว่างใช้ และหลังใช้ การวิจัยเพื่อติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร โรงเรียน โรงเรียนยังไม่มีการทำวิจัยหลักสูตร โรงเรียนอย่างจริงจัง จากการศึกษาข้างต้นจะพบปัญหาการบริหารหลักสูตร ได้แก่ 1) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร 2) ขาดการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง 3) ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร 4) ขาดการประเมินการใช้หลักสูตร 5) ไม่สามารถบริหารหลักสูตรได้บรรลุเป้าหมาย

ศุภงค์ ศรีศาลา (2554) ที่ได้ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาและศึกษาแนวทางพัฒนาการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตร และโรงเรียนที่มีความพร้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ ประเภท โรงเรียนและขนาด โรงเรียน พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดกลางควรได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณบุคลากร สื่อการเรียนการสอน จากรัฐบาลมากขึ้น

สำราญ ภูหลวง (2554) ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนต้นแบบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า มีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการจัดทำเอกสารหลักสูตร แตกต่างกัน โดยโรงเรียนขยายโอกาส มีปัญหามากกว่าโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์สอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยต่างประเทศ

Hopkins (1985) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การจัดหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับ Valley view school ผลการวิจัย สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีกระทบต่อการจัดหลักสูตร คือ ปัญหาการปรับใช้ แผนปฏิบัติการของโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ขาดหลักสูตรที่มีเฉพาะ ท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่น ไม่เรียกร้องให้มีการจัดหลักสูตรระดับท้องถิ่นของตน ไม่มีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อปรับปรุงหลักสูตร

Murdock (1998) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ผลกระทบของการตรวจสอบคุณภาพ การบริหารจัดการหลักสูตรในโรงเรียนรัฐบาลในมลรัฐเท็กซัส พบว่า โรงเรียนขาดนโยบายที่ชัดเจน ในการกำหนดทิศทางและควบคุมดูแลหลักสูตร โรงเรียนต่าง ๆ ในรัฐเท็กซัส เป็นแนวทาง ในการกำหนดการบริหารจัดการหลักสูตร โรงเรียนรัฐบาล ให้มีความสำคัญต่อการตรวจสอบคุณภาพ การบริหารจัดการหลักสูตร และรายงานที่คณะกรรมการตรวจสอบจัดทำขึ้น การตรวจสอบ การบริหารจัดการหลักสูตร โรงเรียนรัฐบาล มีความเห็นว่า มีผลกระทบในทางบวกต่อโรงเรียน

Gaddis (1998) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรคณิตศาสตร์แบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นกรณีศึกษา จากกวางซูลูเนตาล ประเทศแอฟริกาใต้ ใช้เวลาศึกษาเกินกว่าหนึ่งปี โดยวิธีการทำให้เกิดการมี ส่วนร่วมรับรู้และเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน และชุมชน มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร มีผู้เข้าร่วมโปรแกรมจำนวนมาก แต่มีผู้เข้าร่วมปฏิบัติและตัดสินใจหลักประกอบด้วยสตรี สองกลุ่ม ๆ ละ จำนวน 10 คน กับผู้วิจัยอีกหนึ่งคน อายุระหว่าง 24-64 ปี มีภูมิหลังการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 5 ถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากนี้ ยังมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยการศึกษาอาศัย วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพและวิธีการตีความ โดยมุ่งเน้นศึกษาลักษณะของธรรมชาติของบริบท และการร่วมมือในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ลักษณะเด่นของวิธีการที่มีส่วนร่วมที่เกิดขึ้น คือ 1) การศึกษากระบวนการเรียนรู้เป็นกลุ่ม โดยเปลี่ยนมาตรฐานและกฎเกณฑ์ในกระบวนการเรียน การสอน 2) การระบุปัญหาและตัวอย่าง คือ ปัญหาและตัวอย่างทางคณิตศาสตร์เกิดขึ้นอย่างไร และติดตามแก้อย่างไร 3) การประสานงานด้านแนวคิดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นแผนซึ่งจัดขึ้น เพื่อติดตามปัญหาและหัวข้อคณิตศาสตร์ค่านิยม และความเชื่อที่ใช้มีผลกระทบต่อลักษณะต่าง ๆ

3 ลักษณะ คือ ความเชื่อเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ ความเชื่อเกี่ยวกับการสอนและการเรียน และค่านิยมเกี่ยวกับสังคมและการเมือง โดยอิทธิพลของสิ่งเหล่านี้แตกต่างกันไปในแต่ละลักษณะ เช่น ค่านิยมและความเชื่อในการเจรจาต่อรอง จะชี้นำพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ๆ ส่วนอีกสองลักษณะเบื้องต้นจะถูกปรับเปลี่ยนไปตามความมุ่งหมาย และวิสัยทัศน์หรือความคิดของผู้เข้าร่วมโปรแกรมและนักวิจัย นอกจากนี้ แนวความคิดหรือวิสัยทัศน์ของผู้เข้าร่วมที่ใช้ในการระบุปัญหาและตัวอย่างจะทำให้เกิดการจำแนกความแตกต่างของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่ปรากฏอยู่ในวิธีการพัฒนาหลักสูตรทั่วไปในเอกสารพัฒนาหลักสูตรผลของการเสนอแนะว่า มีลักษณะสำคัญของบทบาทของผู้พัฒนาหลักสูตร และครูอยู่ 5 ประการ ที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรแบบมีส่วนร่วม ซึ่งบทบาทดังกล่าวมีประโยชน์หลายประการต่อหลักสูตร และการสอนที่สามารถนำมาประสมประสานกันในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

Judith (2000, p. 292) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเข้าสู่ชุมชนงานวิจัยนี้ได้กล่าวถึงทฤษฎีการพัฒนามนุษย์จากความคุ้นเคย และความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงให้เข้าสู่ระบบการศึกษาทั่วประเทศ โดยผู้วิจัยเสนอการทำให้เกิดการประเมินผลทางเลือกของหลักสูตร และทักษะการสอน

Wither (2000) ศึกษา เรื่อง การพัฒนาหลักสูตร และการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถาบันการศึกษา YVLE พบว่า โรงเรียนมีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของหลักสูตรว่า ปรับปรุงหลักสูตรให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทำให้เด็กเกิดความคิด ใช้ประสาทสัมผัสทุกส่วนของเด็กกับสิ่งแวดล้อม ให้โอกาสนักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้กับชุมชน ซึ่งหลักสูตรได้พัฒนาทุกระดับชั้น โดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เน้นในเรื่องระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด โดยร่วมมือกันระหว่างครู ชุมชน นักเรียน และผู้นำชุมชน จะจัดเนื้อหากิจกรรมการเรียนการสอนตามมาตรฐานซึ่งเป็นที่ยอมรับ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่า การบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา มีปัญหาในการนำหลักสูตรไปใช้ ทั้งในด้านการจัดการเรียนรู้อันพื้นฐาน ด้านการจัดโครงสร้างเวลาเรียน ด้านมาตรฐานการเรียนรู้อันพื้นฐาน และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ที่ต่ำกว่ามาตรฐาน การบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา จำเป็นจะต้องจัดให้สอดคล้องกับผู้เรียน ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้พัฒนาตนเองและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม โดยองค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย 1) จุดมุ่งหมาย (Aims) 2) เนื้อหาวิชาและประสบการณ์ (Subject matter and experience) 3) กิจกรรมการเรียนการสอน (Activities) และ 4) การประเมินผล (Evaluation) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 ส่วน ต้องมีความสัมพันธ์และมีผลต่อเนื่องกัน หลักสูตรจะมีประสิทธิภาพ

เพียงใดขึ้นอยู่กับกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตร
ขึ้นใหม่ หรือปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่ให้ดีขึ้น รวมถึงกระบวนการวางแผนจัดกิจกรรมสำหรับ
ผู้เรียน โดยให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคม เพื่อให้ผู้เรียน
มีพฤติกรรมตามที่กำหนด งานวิจัยที่ศึกษามีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับ 4 ขั้นตอน
ซึ่งเป็นขั้นตอนของรูปแบบการวิจัยและพัฒนา ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่
ที่ 2 การออกแบบหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยการพัฒนาโครงร่างหลักสูตร และการนำโครงร่าง
หลักสูตรที่ได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมและสอดคล้อง แล้วนำผลการประเมิน
และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงหลักสูตรอีกครั้ง ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร
และขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงหลักสูตร นำข้อมูลจากการทดลองมาปรับปรุงหลักสูตรในส่วน
ของเนื้อหา และรายละเอียดบางประการภายในหลักสูตร ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหา
การบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาของโรงเรียนกีฬาสภามหาวิทยาลัยสุพรรณบุรี
เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ครูผู้สอนสายสามัญโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 35 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระดับชั้นที่สอน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ประถมศึกษา	7	7
มัธยมศึกษา	28	23
รวม	35	30

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม เรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรีค แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 3 ข้อ คือ เพศ ระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 43 ข้อ แบ่งเป็น 3 ด้านแต่ละด้าน มีจำนวนคำถาม ดังนี้

ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา จำนวน 9 ข้อ

ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 17 ข้อ

ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลและรายงาน จำนวน 17 ข้อ

คำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง มีปัญหาระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีปัญหาระดับมาก

3 หมายถึง มีปัญหาระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีปัญหาระดับน้อย

1 หมายถึง มีปัญหาระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด สอบถามความคิดเห็นต่อแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล และรายงาน ลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนแสดงความคิดเห็นในพื้นที่ว่างที่กำหนด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จากตำรา เอกสาร วารสาร ผลงานวิจัย โดยยึดเนื้อหาสาระภายใต้ต้องค้ประกอบเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา

ของกรมวิชาการ 3 ด้านคือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลและรายงาน

2. นำกรอบแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จากตำรา เอกสาร วารสาร ผลงานวิจัยมาสร้างแบบสอบถามประเภทตรวจสอบรายงาน (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)

3. นำข้อคำถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของคำถาม เพื่อให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขในข้อบกพร่อง

4. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 43 ข้อ แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

4.1 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างความตระหนักให้บุคลากร การพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการและเลขานุการ การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่สามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

4.2 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องสำหรับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน การกำหนดปรัชญาการศึกษา การกำหนด โครงสร้าง การจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้รายปี/ รายภาค และกำหนดเวลาเรียน การจัดทำคำอธิบายรายวิชา การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกำหนดสื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ กำหนดการวัดและประเมินผลการบริหารจัดการงบประมาณ

4.3 ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลและรายงาน หมายถึง การนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผล การสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา และการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. สร้างแบบสอบถามแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลและรายงาน ลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนแสดงความคิดเห็นในพื้นที่ว่างที่กำหนด

6. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่อประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) เพื่อหา

ความสอดคล้องในด้านโครงสร้างในด้านเนื้อหา ความเหมาะสม ความชัดเจน และความถูกต้องของการใช้ภาษาแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of item objectives congruence: IOC) โดยพิจารณาความเที่ยงตรงจากดัชนีความสอดคล้อง คือ เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป จึงถือว่าข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา พบว่า ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1 จำนวน 33 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ .67 จำนวน 10 ข้อ รวม 43 ข้อ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านประกอบด้วย

- 6.1 นางสาวฐปนพรรณ ฤกษ์เปลี่ยน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- 6.2 นางสาวอัญชลี บรรจงศิริ หัวหน้างานหลักสูตรและการสอน โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- 6.3 นางสาวจันทร์ สदानพงษ์ หัวหน้างานหลักสูตรและการสอน โรงเรียนเกาะโพธิ์ด้วยงามวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 18

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำเสนอประธาน และกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ระดับสูง เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม

8. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนกีฬาจังหวัดอ่างทอง จำนวน 30 คน

9. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของ Cronbach ได้เท่ากับ .98 และหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .20 ถึง .82

10. นำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ และนำแบบสอบถามไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความร่วมมือจากครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี

2. นำเสนอขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเสนอต่อผู้อำนวยการ โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูอาจารย์โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูล

1. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 30 ฉบับ ตรวจสอบความสมบูรณ์
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ลงรหัสให้คะแนนตามค่าน้ำหนัก และบันทึกลงคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป
3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาตามความมุ่งหมายของการวิจัย
4. แปลความหมายปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-24)
  - คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีปัญหาในระดับมากที่สุด
  - คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีปัญหาในระดับมาก
  - คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีปัญหาในระดับปานกลาง
  - คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีปัญหาในระดับน้อย
  - คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด
5. การแปลความหมายของแบบสอบถามแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ทั้ง 3 ด้าน ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จัดเรียงเรียงตามคำถามของแต่ละด้าน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- ผู้ศึกษาค้นคว้าได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้
1. ศึกษาระดับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้สถิติ ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
  2. เปรียบเทียบการดำเนินการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามเพศ ระดับชั้น และประสบการณ์การสอน ใช้การทดสอบค่าที (t -test)
  3. วิเคราะห์การดำเนินงานแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากแบบสอบถามลงสรุป และเขียนบรรยายเป็นความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี การใช้หลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อศึกษาปัญหาการพัฒนาหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี
ผู้วิจัยจะกล่าวถึงการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนค่าสถิติในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบในการเปรียบเทียบ
$Sig.$	แทน	ค่าจริงของความน่าจะเป็น
μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนก
ตามเพศ ระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
โดยจำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่สอนและประสบการณ์

ที่	สถานภาพ	ความถี่	ร้อยละ
1.	เพศ		
	1.1 ชาย	14	46.67
	1.2 หญิง	16	53.33
	รวม	30	100
2.	ระดับชั้นที่สอน		
	2.1 ประถมศึกษา	12	40
	2.2 มัธยมศึกษา	18	60
	รวม	30	100
3.	ประสบการณ์		
	3.1 ประสบการณ์น้อย	11	36.67
	3.2 ประสบการณ์มาก	19	63.33
	รวม	30	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูผู้สอนโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.33 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 46.67 เมื่อจำแนกตามระดับชั้นที่สอน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 60.00 และอยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 40.00 และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 63.33 และประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.67

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ภาพรวม ตามประเด็น 3 ด้าน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัด สุพรรณบุรี โดยรวม

ที่	การบริหารจัดการหลักสูตร	(n = 30)		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	SD		
1.	ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	3.86	0.64	มาก	3
2.	ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	3.92	0.62	มาก	2
3.	ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล	3.93	0.60	มาก	1
	รวม	3.90	0.62	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย คือ ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล ด้านการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา และด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาปัญหาการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ในประเด็นการเตรียม ความพร้อมของสถานศึกษาเป็นรายชื่อ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัด
สุพรรณบุรี ในประเด็นด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเป็นรายชื่อ

ที่	ประเด็นคำถาม ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	(n = 30)		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	SD		
1.	การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้แก่ บุคลากร	4.00	0.74	มาก	3
2.	การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	3.70	0.60	มาก	7
3.	การจัดทำระบบสารสนเทศสำหรับการจัดทำหลักสูตร	3.70	0.65	มาก	8
4.	การจัดทำและเผยแพร่สื่อเอกสารหลักสูตร	3.80	0.61	มาก	5
5.	การแจ้งวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และนโยบาย ในการปฏิบัติงานให้คณะครูอย่างชัดเจน	3.63	0.49	มาก	9
6.	การจัดทำแผนภูมิการปฏิบัติงานแสดงสายงาน หน้าที่ ความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างถูกต้องและเหมาะสม	3.80	0.71	มาก	6
7.	การมอบหมายและกระจายอำนาจงานในหน้าที่ให้บุคลากร อย่างเหมาะสม	3.93	0.69	มาก	4
8.	การจัดทำเอกสารคู่มือการทำงานอย่างถูกต้อง	4.07	0.64	มาก	2
9.	การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงานได้รับทราบและขอความร่วมมือ	4.10	0.66	มาก	1
	รวม	3.86	0.17	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ในประเด็นการเตรียมความพร้อม
ของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ เรียงตามคะแนนเฉลี่ย
3 อันดับ คือ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงานได้รับทราบ
และขอความร่วมมือ การจัดทำเอกสารคู่มือการทำงานอย่างถูกต้อง และการสร้างความตระหนักถึง
ความสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้แก่บุคลากร

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ในประเด็น การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาเป็นรายข้อ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัด สุพรรณบุรี ในประเด็นด้านการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาเป็นรายข้อ

ที่	ประเด็นคำถาม ด้านการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา	(n = 30)		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	SD		
1.	การกำหนดนโยบายในการจัดทำหลักสูตร	4.03	0.67	มาก	4
2.	การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายของการจัดการศึกษา	4.17	0.53	มาก	1
3.	การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละช่วงชั้น และสัดส่วนเวลาเรียน	4.00	0.59	มาก	6
4.	การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำหลักสูตร	3.97	0.62	มาก	8
5.	การยึดนโยบายและหลักสูตรแกนกลางของกระทรวง ศึกษาธิการเป็นหลัก	4.03	0.67	มาก	4
6.	การกำหนดสมรรถนะของผู้เรียนและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียนด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศ	3.97	0.72	มาก	10
7.	การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค	4.00	0.64	มาก	7
8.	การกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค	3.87	0.63	มาก	4
9.	การจัดทำคำอธิบายรายวิชา	3.63	0.62	มาก	16
10.	การจัดทำหน่วยการเรียนรู้	3.67	0.55	มาก	16
11.	การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.90	0.71	มาก	11
12.	การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	3.60	0.62	มาก	17
13.	การกำหนดเวลา จำนวนน้ำหนักรายงานและจำนวนหน่วยกิต	4.10	0.61	มาก	2
14.	การกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.03	0.62	มาก	3
15.	การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้	3.97	0.62	มาก	8

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ที่	ประเด็นคำถาม ด้านการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา	(n = 30)		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	SD		
16.	การจัดอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนให้พร้อมสำหรับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	3.87	0.63	มาก	14
17.	การเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แสดงความคิดเห็นด้านหลักสูตร	3.87	0.51	มาก	13
	รวม	3.92	0.16	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ในประเด็นด้านการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับ คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายของการจัดการศึกษา การกำหนดเวลา จำนวน หน้าที่ และจำนวนหน่วยกิต และการกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ในประเด็นด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลเป็นรายข้อ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ในประเด็นด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลเป็นรายข้อ

ที่	ประเด็นคำถาม ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล	(n = 30)		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	SD		
1.	การนิเทศ กำกับ การติดตามผลการใช้หลักสูตรจากภายนอก สถานศึกษา	4.07	0.58	มาก	2
2.	การออกแบบหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดผล และประเมินผลที่เหมาะสมกับหลักสูตร	3.83	0.59	มาก	13

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ที่	ประเด็นคำถาม ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล	(n = 30)		ระดับ	อันดับ
		$\bar{X}$	SD		
3.	การกำหนดรูปแบบ วิธีการและหลักเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลสอดคล้องกับแนวการวัดและประเมินผลของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.87	0.57	มาก	12
4.	การจัดทำแผนปฏิบัติการ โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม	4.13	0.57	มาก	1
5.	การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้	4.00	0.46	มาก	6
6.	การประเมินผลการระหว่างการจัดการเรียนการสอน โดยครู-นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา	4.07	0.64	มาก	4
7.	การนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและวางแผนการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน	3.90	0.61	มาก	10
8.	การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.03	0.56	มาก	5
9.	การพัฒนาครูให้มีความรู้ความชำนาญในด้านการจัดการเรียนการสอน	3.83	0.65	มาก	14
10.	การรายงานความก้าวหน้าให้หน่วยงานด้านสังกัดรับทราบ	3.77	0.63	มาก	17
11.	การแต่งตั้งคณะกรรมการทำวิจัยผลการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.93	0.69	มาก	9
12.	การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน โดยทุกคนมีส่วนร่วม	4.07	0.58	มาก	2
13.	การจัดให้มีการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลงานของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายไปปฏิบัติ	3.93	0.58	มาก	7
14.	การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน	3.80	0.66	มาก	15
15.	การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.93	0.58	มาก	7
16.	การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์	3.80	0.66	มาก	15
17.	การประเมินผลการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	3.90	0.61	มาก	10
	รวม	3.93	0.11	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ในประเด็นด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับ คือ การจัดทำแผนปฏิบัติการ โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วม การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน โดยทุกคนมีส่วนร่วม และการนิเทศ กำกับ การติดตามผลการใช้หลักสูตรจากภายนอกสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามเพศ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามเพศ

ที่	การบริหารจัดการหลักสูตร	เพศชาย (n = 14)		เพศหญิง (n = 14)		t	μ
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1.	ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	3.87	0.22	3.86	0.19	.14	.89
2.	ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	3.90	0.21	3.94	0.18	.48	.64
3.	ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล	3.91	0.25	3.95	0.14	.53	.60
	รวม	3.89	0.20	3.92	0.05	.76	.49

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาการบริหารจัดการ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในภาพรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามระดับชั้นที่สอน ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามระดับชั้นที่สอน

ที่	การบริหารจัดการหลักสูตร	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		<i>t</i>	μ
		<i>(n = 12)</i>		<i>(n = 18)</i>			
		$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1.	ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	3.90	0.20	3.83	0.20	.87	.39
2.	ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	3.94	0.13	3.91	0.23	.49	.63
3.	ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล	3.91	0.25	3.95	0.16	.61	.55
	รวม	3.92	0.02	3.90	0.06	.54	.62

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีระดับชั้นที่สอนต่างกัน มีปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในภาพรวม และในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามประสบการณ์การสอน ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาสังหารจังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามประสบการณ์ การสอน

ที่	การบริหารจัดการหลักสูตร	ประสบการณ์ ต่ำกว่า 10 ปี (n = 11)		ประสบการณ์ สูงกว่า 10 ปี (n = 19)		t	μ
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
		1.	ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา	3.81	0.21		
2.	ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	3.97	0.24	3.89	0.15	1.00	.33
3.	ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล	3.93	0.17	3.93	0.22	.06	.95
	รวม	3.90	0.08	3.90	0.03	.07	.95

จากตารางที่ 9 พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาสังหารจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีประสบการณ์ในการสอนที่ต่างกัน มีปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในภาพรวม และในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาสังหารจังหวัดสุพรรณบุรี

1. ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนของโรงเรียนกีฬาสังหารจังหวัดสุพรรณบุรี โดยแยกตามเพศ ระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์ รวมทั้งสิ้น 30 คน ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ข้อมูลครูผู้สอนของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย
โดยแยกตามเพศ ระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์

ครูผู้สอนคนที่	เพศ	ระดับชั้นที่สอน	ประสบการณ์
1.	หญิง	ประถมศึกษา	4
2.	หญิง	มัธยมศึกษา	11
3.	ชาย	มัธยมศึกษา	3
4.	ชาย	มัธยมศึกษา	10
5.	หญิง	มัธยมศึกษา	12
6.	ชาย	มัธยมศึกษา	5
7.	หญิง	ประถมศึกษา	4
8.	ชาย	ประถมศึกษา	6
9.	หญิง	มัธยมศึกษา	10
10.	หญิง	มัธยมศึกษา	14
11.	หญิง	ประถมศึกษา	15
12.	ชาย	มัธยมศึกษา	10
13.	ชาย	ประถมศึกษา	14
14.	หญิง	มัธยมศึกษา	11
15.	ชาย	ประถมศึกษา	14
16.	หญิง	มัธยมศึกษา	6
17.	ชาย	ประถมศึกษา	11
18.	หญิง	มัธยมศึกษา	13
19.	ชาย	มัธยมศึกษา	10
20.	ชาย	มัธยมศึกษา	2
21.	ชาย	ประถมศึกษา	5
22.	หญิง	มัธยมศึกษา	3
23.	หญิง	ประถมศึกษา	14
24.	หญิง	มัธยมศึกษา	11
25.	ชาย	ประถมศึกษา	15
26.	ชาย	มัธยมศึกษา	10

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ครูผู้สอนคนที่	เพศ	ระดับชั้นที่สอน	ประสบการณ์
27.	หญิง	ประถมศึกษา	4
28.	หญิง	มัธยมศึกษา	10
29.	ชาย	ประถมศึกษา	11
30.	หญิง	มัธยมศึกษา	7

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี 3 ประเด็น คือ

- 1) ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา
- 2) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- 3) ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล มีดังนี้

1. ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในการใช้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี มีดังต่อไปนี้

- 1.1 พัฒนาคณาจารย์ของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

- 1.2 จัดทำแผนปฏิบัติการปฏิบัติงานแสดงรายงาน หน้าที่ ความรับผิดชอบของบุคลากร อย่างถูกต้องและเหมาะสม

- 1.3 มีการมอบหมายงาน และกระจายอำนาจงานในหน้าที่ให้บุคลากรอย่างเหมาะสม

- 1.4 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครอง นักเรียน ได้รับทราบ และขอความร่วมมือ

2. ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการด้านจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี มีดังต่อไปนี้

- 2.1 กำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละช่วงชั้น สัดส่วนเวลาเรียน วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายของการจัดการศึกษา

2.2 เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.3 ผลิตสื่อการเรียนรู้ สนับสนุนอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน หรือแหล่ง การเรียนรู้ให้พร้อม และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแสดงความคิดเห็น

3. ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล

แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลการใช้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาสังคภัทรวิทยาลัย มีดังต่อไปนี้

3.1 มีการออกแบบหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษา ให้เหมาะสมกับหลักสูตรสถานศึกษา

3.2 กำหนดรูปแบบ วิธีการ และหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับ แนวการวัดและประเมินผลของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3.3 มีการจัดทำแผนปฏิบัติการโดยให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม ในการประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี และเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้เสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ครูผู้สอนที่โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี มีปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยภาพรวมมีปัญหอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย คือ ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา พบว่า

1.1 ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล โดยภาพรวมมีปัญหอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับ คือ การจัดทำแผนปฏิบัติการ โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน โดยทุกคนมีส่วนร่วม และการนิเทศ กำกับ การติดตามผลการใช้หลักสูตรจากภายนอกสถานศึกษา

1.2 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมมีปัญหอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับ คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ การกิจ เป้าหมายของการจัดการศึกษา การกำหนดเวลา จำนวนหน้าหนังสือ และจำนวนหน่วยกิต และการกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.3 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามคะแนนเฉลี่ย 3 อันดับ คือ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงานได้รับทราบและขอความร่วมมือ การจัดทำเอกสารคู่มือการทำงานอย่างถูกต้อง และการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้แก่บุคลากร

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาสภามหาวิทยาลัยสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์การสอน พบว่า

2.1 ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ครูผู้สอนที่มีระดับชั้นที่สอนแตกต่างกัน มีปัญหาการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีปัญหาการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาสภามหาวิทยาลัยสุพรรณบุรี ข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนของโรงเรียนกีฬาสภามหาวิทยาลัยสุพรรณบุรี โดยแยกตามเพศ ระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์รวมทั้งสิ้น 30 คน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

3.1 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ควรพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติการปฏิบัติงานแสดงสายงาน หน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างถูกต้องและเหมาะสม มีการมอบหมายงาน และกระจายอำนาจงานในหน้าที่ให้บุคลากรอย่างเหมาะสม และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครอง นักเรียน ได้รับทราบ

3.2 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละช่วงชั้น สัดส่วนเวลาเรียน วิทยุทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายของการจัดการศึกษา เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผลิตสื่อการเรียนรู้ สนับสนุนอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน หรือแหล่งการเรียนรู้ให้พร้อม และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แสดงความคิดเห็น

3.3 ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล ควรมีการออกแบบหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษาให้เหมาะสมกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดรูปแบบ วิธีการ และหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับแนวการวัด และประเมินผลของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมีการจัดทำ แผนปฏิบัติการ โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี การใช้หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จากการศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ปัญหาอยู่ในระดับมากเป็น อันดับแรก คือ ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเครื่องมือวัดและ ประเมินผลที่ใช้ในโรงเรียนยังไม่ได้มาตรฐาน ครูผู้สอนขาดความเข้าใจระเบียบการวัดและ ประเมินผล จากผลการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน สายสามัญโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งหมด 8 กลุ่มสาระ และ 1) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประจำปีการศึกษา 2558 (โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี, 2558) พบว่า นักเรียน ขาดการมีส่วนร่วมในการประเมินทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูควรให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในการประเมินทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มากขึ้น ควรมีการประเมินผลระหว่างการจัดการเรียน การสอน โดยครู-นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา ครูควรเพิ่มการใช้สื่อในการเรียนการสอน ให้มากขึ้น มีการพัฒนาครูเพื่อให้มีความรู้ความชำนาญในด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา กระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับอมลวรรณ วีระธรรมโม (2551, หน้า 163-164) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตามแนวคิดการบริหาร โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสงขลา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

- 1) ด้านการเตรียมความพร้อม การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา ยังพบปัญหาอยู่ในระดับมาก
- 2) ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร ด้านการกำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินการใช้หลักสูตร พบปัญหาระดับกลาง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากโรงเรียนแต่ละแห่งมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ

สร้างหลักสูตรตามเวลาที่สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ซึ่งครูในสถานศึกษายังไม่ได้รับการเตรียมความพร้อม ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดหลักสูตร กระบวนการพัฒนาหลักสูตร และที่สำคัญผู้ปฏิบัติไม่เคยมีประสบการณ์ในการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนและสอดคล้องกับจักรกฤษณ์ วงษ์วิทยานันท์ (2554) ได้ศึกษาปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตรระดับสถานศึกษาในโรงเรียน พร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรณีศึกษา โรงเรียนท่าหลวงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร โรงเรียน ความสามารถการบริหารจัดการหลักสูตร โรงเรียน ชุมชนขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ขาดการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร โรงเรียน โรงเรียนขาดการวางแผนประเมินการใช้หลักสูตร โรงเรียนตามสภาพจริง ทั้งก่อนใช้ ระหว่างใช้ และหลังใช้ การวิจัยเพื่อติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร โรงเรียน โรงเรียนยังไม่มีการทำงานวิจัยหลักสูตร โรงเรียนอย่างจริงจัง จากการศึกษาข้างต้นจะพบปัญหาการบริหารหลักสูตร ได้แก่ 1) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร 2) ขาดการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง 3) ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร 4) ขาดการประเมินการใช้หลักสูตร 5) ไม่สามารถบริหารหลักสูตรได้บรรลุเป้าหมาย

1. จากการศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาสีจังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมมีปัญหายุ่งยากในระดับมาก เรียงตามลำดับปัญหา พบว่า

1.1 ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเครื่องมือวัดและประเมินผลที่ใช้ในโรงเรียนยังไม่ได้มาตรฐาน ครูผู้สอนขาดความเข้าใจระเบียบการวัดและประเมินผล จากผลการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนสายสามัญโรงเรียนกีฬาสีจังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งหมด 8 กลุ่มสาระ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประจำปีการศึกษา 2558 (โรงเรียนกีฬาสีจังหวัดสุพรรณบุรี, 2558) พบว่า นักเรียนขาดการมีส่วนร่วมในการประเมินทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มากขึ้น ควรมีการประเมินผลระหว่างการจัดการเรียนการสอน โดยครู-นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา ครูควรเพิ่มการใช้สื่อในการเรียนการสอนให้มากขึ้น มีการพัฒนาครูเพื่อให้มีความรู้ความชำนาญในด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

1.2 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมายของการจัดการศึกษา การกำหนดเวลา จำนวนน้ำหนักร และจำนวนหน่วยกิต

และการกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังไม่ชัดเจน ควรมีการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละช่วงชั้น สัดส่วนเวลาเรียน วัสดุทัศน ภารกิจ เป้าหมายของการจัดการศึกษา เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผลิตสื่อการเรียนรู้ สนับสนุนอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน หรือแหล่งการเรียนรู้ให้พร้อม และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แสดงความคิดเห็นสอดคล้องกับจักรกฤษณ์ วงษ์วิทยานันท์ (2554) ได้ศึกษาปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตรระดับสถานศึกษาในโรงเรียน พร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรณีศึกษาโรงเรียนท่าหลวงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรโรงเรียน ความสามารถการบริหารจัดการหลักสูตรโรงเรียน ชุมชนขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ขาดการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรโรงเรียน โรงเรียนขาดการวางแผนประเมินการใช้หลักสูตรโรงเรียนตามสภาพจริง ทั้งก่อนใช้ ระหว่างใช้ และหลังใช้ การวิจัยเพื่อติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรโรงเรียน โรงเรียนยังไม่มีการทำวิจัยหลักสูตรโรงเรียนอย่างจริงจัง จากการศึกษาข้างต้นจะพบปัญหาการบริหารหลักสูตร ได้แก่ 1) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร 2) ขาดการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง 3) ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร 4) ขาดการประเมินการใช้หลักสูตร 5) ไม่สามารถบริหารหลักสูตรได้บรรลุเป้าหมาย

1.3 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษา ยังขาดความพร้อมในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงาน ได้รับความทราบและขอความร่วมมือ การจัดทำเอกสารคู่มือการทำงานอย่างถูกต้อง และการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้แก่บุคลากร สอดคล้องกับอมลวรรณ วีระธรรมโม (2551, หน้า 163-164) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตามแนวคิดการบริหารโรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้ 1) ด้านการเตรียมความพร้อม การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา ยังพบปัญหาอยู่ใน ระดับมาก 2) ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร 3) ด้านการกำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินการใช้หลักสูตร พบปัญหาระดับกลาง ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากโรงเรียนแต่ละแห่งมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการสร้างหลักสูตรตามเวลาที่สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ซึ่งครูในสถานศึกษายังไม่ได้รับการเตรียมความพร้อม

ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดหลักสูตร กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและที่สำคัญ ผู้ปฏิบัติไม่เคยมีประสบการณ์ในการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน

2. จากการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครู โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่สอน และประสบการณ์การสอน พบว่า

2.1 ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีปัญหาในระดับมากเหมือนกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนทั้งเพศชาย และเพศหญิง คือ ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไปใช้อีกทั้งขาดการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล จึงทำให้ครูผู้สอนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีปัญหาการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไปใช้ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับแสนศรี ผัดเชตร (2546, หน้า 48) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี พบว่า ครูเพศชายและเพศหญิง มีพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ใกล้เคียงกันและอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับฉันทลักษณ์ จันท์ศรี (2547) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทางวิชาการของหลักสูตรนานาชาติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางวิชาการของหลักสูตรนานาชาติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ พบว่า อาจารย์ชายและอาจารย์หญิง มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมทางวิชาการของหลักสูตรนานาชาติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในแต่ละด้าน และโดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูผู้สอนที่มีระดับชั้นที่สอนแตกต่างกัน มีปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในภาพรวมและในแต่ละประเด็น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีปัญหาในระดับมากเหมือนกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาและระดับชั้นมัธยมศึกษา ยังมีปัญหา ยังขาดความเข้าใจในการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไปใช้ฝ่ายวิชาการควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้คณะครู และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง นักเรียน

หน่วยงานได้รับทราบ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการดำเนินงานของหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการจัดทำเอกสารคู่มือการทำงานอย่างถูกต้อง มีการแจ้งวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และนโยบาย ในการปฏิบัติงานให้คณะครูทราบอย่างชัดเจน รวมไปถึงการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สอดคล้องกับ จริยา ฉายศรี (2550) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศระดับ ประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ครูผู้สอนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ระดับประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่สอนในโรงเรียนที่มีระดับการจัดการศึกษาต่างกัน มีการจัดการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับคราด ยอดสวัสดิ์ (2546) ได้ศึกษาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา เขตภาคีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่มีระดับการจัดการศึกษาต่างกัน จะมีความรู้ในการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน มีปัญหาในการบริหารจัดการ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในภาพรวมและในแต่ละประเด็น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีปัญหาระดับมากเหมือนกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 10 ปี และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ ในการสอนสูงกว่า 10 ปี มีปัญหาในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ การกำหนดสื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ และการจัดอุปกรณ์ ประกอบการเรียนการสอนให้สอดคล้อง และพร้อมใช้สำหรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สถานศึกษาควรสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้แก่บุคลากร ควรมีการจัดทำระบบสารสนเทศ สำหรับการจัดทำหลักสูตร สอดคล้องกับจินดา ทับจิ้น (2546) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครู ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษา กลุ่มกรุงธนเหนือ พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษากลุ่มกรุงธนเหนือที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5 ปี ขึ้นไป มีพฤติกรรมการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการเตรียมการสอน ด้านการรู้จักใช้แหล่งเรียนรู้ใกล้เคียงกับครูที่มี ประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี

3. จากการศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ข้อมูลเชิงคุณภาพข้อมูลที่ได้

มาจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนของโรงเรียนกีฬาสภากองทัพเรือจังหวัดสุพรรณบุรี ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล และรายงานผล พบประเด็นที่น่าสนใจมีดังต่อไปนี้

3.1 ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา

ครูผู้สอนเสนอแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรของโรงเรียน ว่าควรมีการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติการปฏิบัติงานแสดงสายงาน หน้าที่ ความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างถูกต้องและเหมาะสม มีการมอบหมายงาน และกระจายอำนาจงานในหน้าที่ให้บุคลากรอย่างเหมาะสม และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครอง นักเรียน ได้รับทราบ และขอความร่วมมือ ทั้งนี้จะส่งผลดีต่อโรงเรียนกีฬาสภากองทัพเรือจังหวัดสุพรรณบุรี ในการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ (2545) การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรของสถานศึกษา มีคุณภาพและประสิทธิภาพหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย งาน/ ภารกิจที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ ในการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาภารกิจที่ผู้บริหาร และครูผู้สอนตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา คือ การสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรของสถานศึกษา ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน เพื่อให้เห็นความสำคัญหรือความจำเป็นที่ต้องร่วมมือกันบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการของสถานศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน/องค์กรในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบ และให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา จัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.2 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

ครูผู้สอนเสนอแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรของโรงเรียนว่าควรมีการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละช่วงชั้น สัดส่วนเวลาเรียน วัสดุทัศน ภารกิจ เป้าหมายของการจัดการศึกษา เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผลดีต่อการเรียนรู้ สนับสนุนอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน หรือแหล่งการเรียนรู้ให้พร้อม และสอดคล้องกับ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แสดงความคิดเห็นสอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ (2545) การจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษา และคณะอนุกรรมการระดับกลุ่มวิชา จะต้องดำเนินการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา มีการศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตร กำหนดสาระที่เป็นแกนกลาง และสาระของท้องถิ่น กำหนดสัดส่วนเวลาเรียน วิทยุทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายของการจัดการศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และมีความสอดคล้องสัมพันธ์และสมดุล วิเคราะห์ ขอบข่ายเนื้อหาหรือสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ทั้งองค์ประกอบด้านความรู้ทักษะ/ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ตรวจสอบความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมกับมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มวิชา และมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน วางแผนการจัดการเรียนการสอนตามขอบข่ายสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ สัดส่วน เวลาและหน่วยกิต ตามที่หลักสูตรแกนกลางกำหนด และพัฒนาแนวการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน

3.3 ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล และรายงานผล

ครูผู้สอนเสนอแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรของโรงเรียน ว่าควรมีการออกแบบหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการศึกษาให้เหมาะสมกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดรูปแบบ วิธีการและหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับแนวทางวัดและประเมินผลของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมีการจัดทำแผนปฏิบัติการ โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Good (1973) ให้ความหมายการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล และรายงานผลหลักสูตร คือ การประเมินผลของกิจกรรมการเรียนรู้ภายในขอบข่ายของการสอน ที่เน้นเฉพาะจุดประสงค์ของการตัดสินใจในความถูกต้องของจุดมุ่งหมาย ความสัมพันธ์และความต่อเนื่องของเนื้อหา และผลสัมฤทธิ์ของวัตถุประสงค์เฉพาะ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจในการวางแผนการจัดโครงการต่อเนื่อง และการหมุนเวียนของกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ที่จะจัดให้มีขึ้นการประเมินหลักสูตร คือ กระบวนการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ในการพิจารณาว่าหลักสูตรนั้นมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด เมื่อนำไปใช้แล้วจะบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มีข้อดีข้อบกพร่องอะไรบ้างที่ต้องแก้ไขปรับปรุง เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่ดีกว่าต่อไป และสอดคล้องกับแนวคิดของศิริชัย กาญจนวาสี (2548) ให้ความหมายการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลและรายงานผลหลักสูตร คือ การประเมินหลักสูตรคือกระบวนการในการพิจารณาตัดสินคุณค่าของหลักสูตรว่าหลักสูตรนั้น ๆ มีประสิทธิภาพแค่ไหน เมื่อนำไปใช้

แล้วบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณค่าสูงขึ้น อันจะเป็นผลในการนำหลักสูตรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาในโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการกำหนด โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา แต่ละช่วงชั้น สัดส่วนเวลาเรียน วัสดุทัศน ภารกิจ เป้าหมายของการจัดการศึกษา เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ ควรกำหนดรูปแบบ วิธีการและหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับแนวการวัด และประเมินผลของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการการบริหารจัดการหลักสูตร ในขอบเขตที่แคบเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยกำหนดระเบียบวิธีวิจัยเป็น PAR (Participative action research) เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข การจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิผลต่อโรงเรียน
2. ควรศึกษาวิจัยปัญหาการบริหารจัดการการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). คู่มือการจัดการสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กฤตยา ยอดอุดม. (2548). ปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กองทัพ เคลือบพนิชกุล และปริญญา อรจิราพงศ์. (2545). การปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนไทยและความเสมอภาคทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ดวงแก้ว.
- คราด ยอดสวัสดิ์. (2546). คุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงาน รับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา เขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรรยา ฉายศรี. (2550). การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศระดับประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาธุรกิจศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรรยา ศรีเพชร. (2550). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง คลองมหาสวัสดิ์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จักรกฤษณ์ วงษ์วิทยานันท์. (2554). ปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตรระดับสถานศึกษา ในโรงเรียน พร้อมใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรณีศึกษา โรงเรียนท่าหลวงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- จินดา ทับจิ้น. (2546). พฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษา กลุ่มกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2549). การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ออลีนเพรส.
- ฉันทลักษณ์ จันทร์ศรี. (2547). สภาพแวดล้อมทางวิชาการของหลักสูตรนานาชาติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปรินิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชูศรี สุวรรณโชติ. (2542). หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. (2552). การพัฒนาหลักสูตร: ตามแนวปฏิรูปการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.
- น้ำค้าง โดจินดา. (2549). ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาและแนวทางการพัฒนาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนกลุ่มพานทอง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิคม ชมภูหลง. (2545). การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พับลิคบิสเนสพริ้นท์.
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 3(1), 22-25.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปัญญา แก้วกีธูร และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล. (2545). ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ปฏิบัติจริงและบทบาทหน้าที่ที่คาดหวังด้านวิชาการ ของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การ. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- พิมพ์พันธุ์ เตชะคุปต์. (2544). วิจัยในชั้นเรียน: ทักษะวิชาชีพครูยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: สานปฏิรูป.

- โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี. (2558). *ข้อมูลพื้นฐาน*. สุพรรณบุรี: โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี.
- วันชัย ดนัยตโมนุท และไกร เกษทัน. (2543). *การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาตามแนว พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- ศิริชัย กาญจนวาสิ. (2548). *ทฤษฎีการประเมิน*. กรุงเทพฯ: ประสานการพิมพ์.
- ศุภรงค์ ศรีศาลา. (2554). *ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาและศึกษาแนวทางการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตร และโรงเรียนที่มีความพร้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สังัด อุทรานันท์. (2530). *พื้นฐาน และหลักการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: วงเดือนการพิมพ์.
- สมาน ไกรทัต. (2550). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เรื่อง พืชพื้นบ้าน ตำบลชัยฤทธิ์ อำเภอลำลูกกา จังหวัดอ่างทอง*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2544). *หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2546 ก). *สรุปความเห็นจากการประชุมเสวนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 จุด*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2546 ข). *สรุปผลการประชุมวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 จุด*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2548 ก). *รายงานการวิจัยการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามทัศนะของผู้สอน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2548 ข). *รายงานการวิจัยโครงการวิจัยเชิงทดลองกระบวนการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา แบบอิงมาตรฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2544). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). *การประชุมวิชาการ การวิจัยทางการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.

- สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. (2543). *ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชวนการพิมพ์.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักผู้ตรวจราชการและติดตามประเมินผล. (2548, 19 กันยายน). *การติดตามปัญหาอุปสรรคการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544*. ที่ ศธ 0207/ 2692.
- สำราญ ภูหลวง. (2554). *ศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนต้นแบบสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ลิปพนนท์ เกตุทัต. (2542). *ปฏิรูปการศึกษา: แนวคิดและหลักการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรยุคปฏิรูปการศึกษาไทย*. เชียงใหม่: The Knowledge Centre.
- สุภาณี ลิ้มประวัตติ. (2544). *ปฏิรูปการศึกษา: ก้าวอย่างมั่นใจ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สุวิมล ว่องวานิช และนงลักษณ์ วิรัชชัย. (2547). *แนวทางการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แสนศรี ผัดเชตร. (2546). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนการสอน ตามแนวปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สำนักงานการศึกษาอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อมรา เล็กเริงสินธุ์. (2540). *หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- อมลวรรณ วีระธรรมโม. (2551). *สภาพปัจจุบัน และปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวคิดการบริหารโรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ .
- อรสา ปราชญ์นคร. (2545). *หลักสูตรและแบบเรียนมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2546). *การพัฒนาหลักสูตร*. เชียงใหม่: The knowledge Center.

- Beauchamp, G. A. (1975). *Curriculum theory* (3rd ed.). Wilmette Illinois: The Kagg Press.
- Crow & Crow. (1980). *Introduction to education*. New Delhi: Enrage Publishing House.
- Gaddis, K. (1998). Participatory mathematics curriculum development: A case study from kwazulu/ Natal, South Africa. *Dissertation Abstracts International*, 58(8).
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Hopkins, D. (1985). *A teacher's guide to classroom research*. Philadelphia: Open University Press.
- Judith, P. E. (2000). *Developing the curriculum*. New York: Harper Colins.
- Kittisunthorn, C. (2003). *Standards-based curriculum: The first experience of Thai teachers*. Doctoral Dissertation, Jamia Islamia University, Delhi, India.
- Murdock, G. (1998). *Critical curriculum design for blended learning in higher education: The strategies, principles and challenges of interactive classroom management*. Retrieved from [www. watpon.com](http://www.watpon.com)
- Nutravong, R. (2002). *School-based curriculum decision-making: A study of the Thailand reform experiment*. USA: Indiana University, Bloomington.
- Saylor Alexander and Lewis. (1981). *Curriculum planing for the better teaching and learning*. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Saylor & Alexander. (1974). *Planning curriculum for school*. New York: HoH, Rinehart and Winston.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development: Theory and practice*. New York: Harcourt, Brace & World.
- Tyler, R. W. (1949). *Basic principle of curriculum and instruction*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Wheeler, O. (1974). *Fundamentals of curriculum*. New York: Harcourt, Brace & World.
- Wither, S. E. (2000). Local curriculum development and place-based education. *Dissertation Abstracts International*, 61(6), 2176-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ.6621.8/ ว.1972

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

28 ตุลาคม 2556

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย นางสาวพัชราภรณ์ พานทอง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 56990214 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาสังคหวิทยามหาวิทยาลัยบูรพา โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ เป็นประธาน กรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ภาควิชา การบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สมุท ร ชำนาญ

(ดร.สมุท ร ชำนาญ)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ.6621.8/ ว.1973

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

28 ตุลาคม 2556

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย นางสาวพัชราภรณ์ พานทอง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 56990214 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ เป็นประธาน กรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพ เครื่องมือ ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สมุทรา ชำนาญ

(ดร.สมุทรา ชำนาญ)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ.6621.8/ ว.1974

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

28 ตุลาคม 2556

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย นางสาวพัชราภรณ์ พานทอง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 56990214 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ ภาควิชา การบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวก ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สมุท ชำนาญ

(ดร.สมุท ชำนาญ)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข

- แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
- คำอำนาจจำแนกรายชื่อและความเชื่อมั่นทั้งฉบับ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ข้อมูลที่ได้จะไม่มีผลกระทบต่อท่านและบุคลากรของโรงเรียน กรุณาตอบตามความเป็นจริง ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อเสนอในการปรับปรุงกระบวนการบริหารหลักสูตรของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 43 ข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงกับสถานภาพส่วนตัวของท่าน

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. ระดับชั้นที่สอน

( ) ประถมศึกษา

( ) มัธยมศึกษา

3. ประสบการณ์

( ) ประสบการณ์น้อย

( ) ประสบการณ์มาก

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัญหาการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ตามการดำเนินงาน 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการกำกับติดตามประเมินผลและรายงาน ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง มีปัญหาระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีปัญหาระดับมาก

3 หมายถึง มีปัญหาระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีปัญหาระดับน้อย

1 หมายถึง มีปัญหาระดับน้อยที่สุด

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มี 3 ด้าน โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อและพิจารณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับปัญหาในแต่ละข้อ

การบริหารจัดการหลักสูตร	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา					
1. การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้แก่บุคลากร					
2. การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551					
3. การจัดทำระบบสารสนเทศสำหรับการจัดทำหลักสูตร					
4. การจัดทำและเผยแพร่สื่อเอกสารหลักสูตร					
5. การแจ้งวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และนโยบายในการปฏิบัติงานให้คณะครูอย่างชัดเจน					
6. การจัดทำแผนภูมิการปฏิบัติงานแสดงสายงาน หน้าที่ ความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างถูกต้องและเหมาะสม					
7. การมอบหมายและกระจายอำนาจงานในหน้าที่ให้บุคลากรอย่างเหมาะสม					
8. จัดทำเอกสารคู่มือการทำงานอย่างถูกต้อง					

การบริหารจัดการหลักสูตร	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงานได้รับทราบและขอความร่วมมือ					
ด้านการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา					
10. การกำหนดนโยบายในการจัดทำหลักสูตร					
11. การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายของการจัดการศึกษา					
12. การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาแต่ละช่วงชั้น และสัดส่วนเวลาเรียน					
13. การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำหลักสูตร					
14. การยึดนโยบายและหลักสูตรแกนกลางของกระทรวง ศึกษาธิการเป็นหลัก					
15. การกำหนดสมรรถนะของผู้เรียนและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียนด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศ					
16. การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค					
17. การกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค					
18. การจัดทำคำอธิบายรายวิชา					
19. การจัดทำหน่วยการเรียนรู้					
20. การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้					
21. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้					
22. การกำหนดเวลา จำนวนน้ำหนักรายวิชาและจำนวนหน่วยกิต					
23. การกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
24. การกำหนดสื่อการเรียนรู้/ แหล่งการเรียนรู้					
25. การจัดอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนให้พร้อมสำหรับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551					
26. การเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แสดงความคิดเห็นด้านหลักสูตร					

การบริหารจัดการหลักสูตร	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน					
27. การนิเทศ กำกับ การติดตามผลการใช้หลักสูตรจากภายนอกสถานศึกษา					
28. การออกแบบหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลที่เหมาะสมกับหลักสูตร					
29. การกำหนดรูปแบบ วิธีการและหลักเกณฑ์การวัดผลและประเมินผล สอดคล้องกับแนวการวัดและประเมินผลของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
30. การจัดทำแผนปฏิบัติการ โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม					
31. การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้					
32. การประเมินผลการระหว่างการจัดการเรียนการสอน โดยครู-นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษา					
33. การนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและวางแผนการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน					
34. การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551					
35. การพัฒนาครูเพื่อให้ความรู้ความชำนาญในการจัดการเรียนการสอน					
36. การรายงานความก้าวหน้าให้หน่วยงานด้านสังกัดรับทราบ					
37. การแต่งตั้งคณะกรรมการทำวิจัยผลการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
38. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน โดยทุกคนมีส่วนร่วม					

การบริหารจัดการหลักสูตร	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
39. การจัดให้มีการควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผลงานของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายไปปฏิบัติ					
40. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน					
41. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
42. การประเมินการอ่าน คัดวิเคราะห์					
43. การประเมินผลการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551					

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
นางสาวพัชราภรณ์ พานทอง
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตารางที่ 11 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)
1.	.66	23.	.20
2.	.48	24.	.68
3.	.68	25.	.45
4.	.66	26.	.25
5.	.67	27.	.20
6.	.62	28.	.67
7.	.82	29.	.30
8.	.75	30.	.40
9.	.67	31.	.45
10.	.81	32.	.25
11.	.68	33.	.20
12.	.45	34.	.67
13.	.25	35.	.55
14.	.20	36.	.82
15.	.35	37.	.75
16.	.40	38.	.67
17.	.66	39.	.81
18.	.82	40.	.68
19.	.25	41.	.45
20.	.20	42.	.25
21.	.35	43.	.20
22.	.40		

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ = .98

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวพัชราภรณ์ พานทอง
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2531
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 194 หมู่ที่ 3 ตำบลโคกโคเต่า อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2555-2558	ครูสายสามัญ โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2558-2560	ครูผู้ช่วยโรงเรียนบ่อพลอยรัชดาภิเษก
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2554	การศึกษาระดับบัณฑิต (การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา